

محرم الحرام
أو
د كربلا شهيدان

Ketabton.com

علاء محمد عین الدین أبو الفضل

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||

د کتاب نوم: محرم الحرام او د کربلا شهیدان

لیکوال :: علامه محمد معین الدین أبو الفضل

خپرونکی: بېنوا انټرنیټ پاڼه

د چاپ ټول حقوق له لیکوال او بېنوا پاڼې سره خوندي دي.

محرم الحرام او د کربلا شهیدان

بسمه تعالی !!

محرم وروڼو! په دې لړۍ کې به وتاسي محرم ته د **❖** أشهر الحرم **❖** یعني د حرامو یا حرمت والا میاشتو بیان ، او د محرم الحرام د میاشتي فضیلت او د **❖** عاشوراء **❖** په ورځ کې د طاعت او عبادت فضیلتونه ، او دارنگه د عاشوراء په ورځ کې تاریخي پېښې او بالاخره د کربلا د شهیدانو په اړه په زړه پوري معلوماتونه تقدیم کړه سي البته په دغه لومړۍ برخه کې به و تاسي محرم ته د حرامو میاشتو او خصوصاً د محرم الحرام د میاشتي په باره کې په مختصر ډول تفصیل وړاندې کړ سي.

الله (جل جلاله) په قرآن کریم کې فرمایلي دي:

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنِي عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ (الې قوله تعالى) مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ.

یعني : بېشکه شمیر د میاشتو ، په نزد د الله تعالی (چې نوشته دی په لوح محفوظ کې) دوولس میاشتي دي .

یعني ټول قمري کال دوولس میاشتي دي ، چې له دغو دوولسو میاشتو څخه څلور میاشتي حرامې ، یا د حرمت والا میاشتي دي ، چې په عربي لغت کې د دغو دوولسو میاشتو نومونه په دې ترتیب دي:

مُحَرَّمٌ ، صَفَرٌ ، رَبِيعُ الْأَوَّلِ ، رَبِيعُ الْآخِرِ ، جُمَادِي الْأُولَى ، جُمَادِي الْآخِرَى ، رَجَبٌ ، شُعْبَانٌ ، رَمَضَانٌ ، شَوَّالٌ ، ذُو الْقَعْدَةِ ، ذُو الْحِجَّةِ .

لکه چې یوه عالم په فارسي بیتو کې په دې ډول دغه نومونه ذکر کړيدي ، رباعي:

از محرم چو گذشتي چي بود ماه صفر

بعد از وی دوربیع و دو جمید دگر

پس رَجَب باشد وشعبان رمضان وشوال

باز ذوالقعدة و ذوالحجة شد اثني عشر.

او د روميانو په ژبه يې نومونه په دې ډول دي :

تشرین اول ، تشرین ثاني ، کانون اول ، کانون ثاني ، شَبَّات ، اذار ، نَيسان ، ايار ، حَذیران ، تموز ، آب ، ایاوَل.

په فارسي زبان يې نومونه په دې شرحه دي:

پروردین ، اردبېشت ، خرداد ، تیر ، مرداد ، شهریور ، مهر ، آبان ، آذر ، دې ، بهمن، اسفندارمز .

او حرامي مياشتي له دغو دوولسو څخه څلور مياشتي دي ، چي رَجَب ، ذوالقعدة ، ذوالحجة او د محرم الحرام مياشت ده.

و دغو څلورو مياشتو ته په دې وجه ❖ أَشْهَرُ حُرْمٍ ❖ يعني حرامي مياشتي ويلي كيږي چي يو خو تر اسلام په له مخه دورو كښي او د جاهليت په زمانه كښي عربو د يوه او بل و مال او و نفس ته تعرض كول په دغو څلورو مياشتو كښي حرام باله ، سره له دې چي غلا ، ډاكه ، لوټ ، قطع اوشكونه د لاري ، ناروا قتل ، يو پر بل باندي ظلم او تيرئ ددوى له افتخاري عنعناتو څخه ول ، خو چي كله به په دخو حرامو مياشتو كښي يوه مياشت رابره سوه نو بيا به دوى ل دغو ټولو كارو څخه لاس اخستئ او ددغي مياشتي عزت او احترام بې كاوى.

كله چي د اسلام دور راغلئ نو په اسلام كښي هم تر ډيري مودې پوري ددغو څلورو مياشتو احترام او عزت كيدئ ، او مسلمانان په دې سره له الهي لوري څخه مأمور سوي وو چي په دغو مياشتو كښي به دوى ابتداء په جنگ له كافرانو سره نكوي .

علماوو په دې باره كښي اختلاف كړئ دئ چي ايا دغه حُكْم اوس هم باقي دئ او كه منسوخ سوئ دئ ؟ چي تفصيل يې په كتابو كښي د تفسير او په ❖ موسوعة الكويتية ❖ او غيره كښي مذكور دئ .

د محرم الحرام د مياشتي فضيلت :

د اسلام پيغمبر په هغه مبارك حديث كښي چي مسلم ، أبوداؤد ، ترمذي ، نسائي او ابن ماجه يې سره له يو څه تفاوته روايت كړئ دئ فرمايلي دي :

أَفْضَلُ الصَّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمِ ، وَأَفْضَلُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ صَلَاةُ اللَّيْلِ.

يعني: بهترينه د روژې (يعني بهترينه مياشت د روژې لپاره) وروسته له رمضان شريف څخه مياشت د الله تعالى ده چي مُحَرَّم ده، او بهترين د لمانځه وروسته له فرضي لمانځه څخه د شپې لمونځ دئ (يعني چي عبارت دئ له لمانځه څخه د تهجد).

إمام نووي (رح) فرمايلي دي چي د اسلام پيغمبر په اول كښي د شعبان په مياشت كي روژې نيولې (يعني د شعبان مياشت يې أَفْضَلُهُ گڼله) او بيا يې د خپل حيات په اخير كښي د محرم الحرام مياشت بهتره وگڼله (كذا في حاشية الترغيب والترهيب).

همدارنگه د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په هغه مبارك حديث كښي چي طبراني يې په معجم صغير كښي روايت كړئ دئ فرمايلي دي:

وَمَنْ صَامَ يَوْمًا مِنَ الْمَحْرَمِ فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ ثَلَاثُونَ يَوْمًا .

مطلب ددغه مبارک حدیث دادی چي د محرم الحرام په میاشت کښي که څوک یو ورځ روژه ونیسي نو ددې ثواب به دونه وي لکه په بل وخت کښي چي پوره میاشت روژه ونیسي .

محترمو وروڼو ! د محرم الحرام د میاشتي د شان عظمت به د عاشوراء د ورځي چي ددغي میاشتي لسمه ورځ ده د بیاناتو په سلسله کښي ښه درته ښکاره سي .

(والسلام ومن الله التوفيق)

د عاشوراء د ورځې فضيلت

بسمه تعالیٰ !!!

له حضرت ابن عباس (رض) څخه روات دئ چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي چې هر څوک چې روژه ونيسي په ورځ کښي د عاشوراء نو الله (جل جلاله) به د لسوزرو فرشتو ثواب وده ته ورکړي ، او هر څوک چې روژه ونيسي په ورځ کښي د عاشوراء نو ور به کړ سي وده ته ثواب د لسوزرو شهيدانو او دارنگه ثواب د لسوزرو حاجيانو او عمره کونکيو ، او چا که د يوه یتیم پر سر باندي لاس تیر کړ (يعني د شفقت او مهرباني له وجي) د عاشوراء په ورځ نو ددغه یتیم د سر د هر ورېښته په عوض کښي به الله پاک وده ته يوه درجه په جنت کښي ورلوړه کړي ، او هر څوک چې د عاشوراء په شپه و يوه روژه دار ته د روژه مات شئ ورکړي نو گواکي ټول امت د محمد (صلی الله علیه وسلم) دده په حضور کښي (يعني ددغه سړي) په ډوډۍ روژ ماته کړه او گواکي ټول امت د رسول (صلی الله علیه وسلم) ته يې تر مورټيا پوري ډوډۍ ورکړه (کذا في الغنية وتنبيه الغافلين).

همدارنگه داسلام پيغمبر په يوه بل مبارک حديث کښي چې مسلم وغيره له حضرت ابي قتاده رضي الله عنه څخه روايت کړيدئ فرمایلي دي چې دعاشورا د ورځې روزه دتير کال گناوي تويوي ، اوپه روايت کښي دابن ماجه داسي راغلي دي چې د عاشورا دورځي روزه د راتلونکي کال گناوي تويوي.

مطلب دادئ چې ددې ورځې د عظمت اوغټوالی په سبب الله پاک په خپل فضل او کرم سره وهغه چاته ديوه پوره کال گناوي وربخښي کوم چې په دغه مبارکه ورځ کښي روزه ونيسي .

امام نووي رحمه الله تعالی فرمایلي دي چې ټولو علماوو پردي خبره باندي اتفاق کړيدئ چې اوس دعاشورا دورځي روزه سنت ده .

اوامام ابوحنيفه (رضي الله عنه) فرمایلي دي چې په ابتداء کښي داسلام دعاشورا دورځي روزه واجب وه .

اوپه نزد دامام شافعي رحمه الله تعالی له ابتداء څخه لا سنت وه په دغه ورځ کښي دجاهليت په زمانه کښي کفارو دقريشو اويهودانو هم ددغي مبارکي ورځې روزه نيوله (الترغيب والترهيب وحاشيته)

همدارنگه داسلام پيغمبر په يوه بل مبارک حديث کښي چې امام بيهقي وغيره يې روايت کړيدئ فرمایلي دي:

من اوسع على عياله واهله يوم عاشوراء اوسع الله عليه سائرسته .

يعني هرڅوک چې پراخي جوړه کړي پرعيال اوپر اهل خپل باندي په ورځ کښي دعاشوراء نو پراخي به جوړه کړي الله پاک پرده باندي په ټول کال کښي دده (يعني په ټول راتلونکي کال کښي دده)

ابن الحاج په مدخل کښي ذکر کړېدي چي پراخي جوړول په دغه ورځ کښي پر خپل اهل ، قريبانو، يتيمانو او پرمسکينانو باندي يوداسي کار دى چي شريعت خلگ ورته رادعوتوي ، خو په دې شرط چي وتکلف اوومشقت ته دغه کار رسيدونکى نه وي.

اوسلفو صالحينو به ددغي ورځي تعظيم په دي ډول کاوه چي په دغه ورځ کښي بې ډير عبادت کاوه اودارنگه بې صدقه اوخيرات اوداسي نور دخير کارونه په کثرت سره کول.

له حضرت جابر ، أبوالزبير او شعبة څخه روايت دى چي موږ دا خبره د تجربې په ډول عملي کړېده چي د عاشوراء په ورځ موږ پر خپل اهل او عيال باندي پراخي جوړه کړېده بيا ټول کال څموږ په رزق او روزي کښي پراخي راغلې ده

همدارنگه د اسلام پيغمبر په يوه بل مبارک حديث کښي چي امام أحمد يې روايت کړى دى فرمايلي دي چي د عاشوراء د ورځي روژه نيسى ، خو له يهودو څخه مخالفت کوى. په دې ډول چي يوه ورځ له مخه او يوه ورځ وروسته هم روژه نيسى.

د خاندان نبوت او د اهل بيت النبي فضيلت او عظمت.

بسمه تعالی!!!

محترمو وروڼو! د اصلي مقصد تر پیل له مخه د مقدمې په ډول و یوې خبرې ته گوري، هغه دا چې د اهل بيت په شان کښي چا د افراط درجه نیولې ده لکه شيعه، چې د اهل بيت په باره کښي داسي عقیدې لري چې د اسلام له اصولو او فروعو له دواړو څخه مخالفې دي.

او چا بیا د تفریط درجه نیولې ده چې د اهل بيتو په باره کښي د سخت مخالفت او د دښمنۍ عقیده لري لکه خوارج،

او ځیني داسي خلک هم سته چې ځان ته سنيان هم وایي خو د حضرت امام حسين چې کومه مقابله له یزیده سره وه په هغه کښي یزید پر حق بولي، او ځیني لا یزید تر ابوبکر هم بهتر بولي لکه چې ابن تیمیة او صاحب د إعلاء السنن ددې ذکر کړی دی، دغه ټولي گمراه ډلي دي او د گمراهۍ یې عقیدې او خبرې دي.

او کوم خلک چې په صحیح معنی اهل السنن والجماعت دي په هغوی کښ بیا په عوامو کښي یې ځیني د اهل بيت له عظمت او له فضيلت څخه ناخبره دي، حتی ما یوه قصه واوریدله چې یوه شيعه و حضرت عمر ته ښکښل وکړل نو یوه سني بیا په مقابل کښي و حضرت علي ته ښکښل وکړل.

او ځیني علماء بیا له دغه څخه غافل دي چې د اهل بيت اصلي څهره او عظمت د مقام و خلکو ته بیان کړي.

زه د اهل بيت په باره کښي و تاسي ته په هغه ډول توضیحات عرضه وم کوم چې په واقعي ډول د اهل بيت له شان سره موافق دي او هم د اهل السنن والجماعت اصلي موقف دی.

قدرمنو! مراد څما له اهل بيتو څخه دلته د خاندان نبوت دغه څلور عظیم الشانه او په الهي دربار کښي عالي رتبه او د لوړو مقاماتو خاوندان دي چې حضرت فاطمة الزهراء (رضي الله عنها) او د اسلام څلرم خليفه حضرت علي (کرم الله وجهه) او حضرت امام حسن او حسين (رضي الله عنهما) دي.

ددوی د فضيلت بيان په دوه ډوله و تاسي محترمو ته ذکرکوم:

اول: په اجتماعي ډول.

دوهم: په انفرادي شکل کښي.

ځکه په اسلام کي د دوی د فضيلت په باره کښي په دغو دواړو شکلو کښي دلائل موجود دي.

اول د دوی مبارکانو و فضائلو ته په مجموعي شکل کښي متوجه سی !

۱) : (له حضرت زید بن أرقم څخه روایت دی چي نبي (صلی الله علیه وسلم) و حضرت علي ، فاطمې ، حسن او حسین (رضي الله عنهم) ته و فرمایل :

أنا حربٌ لِمَنْ حَارَبْتُمْ و سِلْمٌ لِمَنْ سَأَلْتُمْ (رواه الحاكم في المستدرک) .

يعني زه جنگ کونکې او مخالفت کونکې یم له هغه چا سره چي تاسي له هغه سره جنگ او مخالفت کوی ، اوزه جوړ ، موافق او روغه کونکې یم له هغه چا سره چي تاسي له هغه سره جوړ او موافق یاست .

۲) : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي :

و أَهْلُ بَيْتِي أَمَانٌ لِّأُمَّتِي مِنَ الْإِخْتِلَافِ ، فَإِذَا خَالَفَتْهَا قَبِيلَةٌ مِنَ الْعَرَبِ اخْتَلَفُوا و صاروا حزبَ إبليس .

(رواه الحاكم و قال هذا حديث صحيح الإسناد .)

يعني : او أَهْلُ بَيْتِ خُصَا أَمَانٌ دى أُمَّتِ لره له إختلاف څخه ، نو هغه وخت چي مخالفت وکړي د أَهْلِ بَيْتِ خُصَا يوه قبيله له عربو څخه (يعني لکه خوارجو چي د حضرت علي مخالفت وکړ) نو بيا به دوى سره مختلف سي او د إبليس ډله به ورڅخه جوړه سي .

۳) : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي :

أَحِبُّوا اللَّهَ لِمَا يَغْزُوكُمْ بِهِ مِنْ نِعَمِهِ و أَحِبُّوا لِحُبِّ اللَّهِ و أَحِبُّوا أَهْلَ بَيْتِي لِحُبِّي .

(رواه الحاكم وقال هذا حديث صحيح الإسناد .)

يعني : محبت کوی له الله (جل جلاله) سره له دې وجي چي وتاسي ته په خپلو نعمتو سره غذا درکوي او محبت کوی له ما سره له وجي د محبت د الله (جل جلاله) او محبت کوی له أَهْلِ بَيْتِ خُصَا سره له وجي د محبت خُصَا .

۴) : (له حضرت أبي سعيد الخدري څخه روایت دی چي ده مبارک ويلي دي چي رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي :

والذي نفسي بيده لا يُبْغِضُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ أَحَدٌ إِلَّا أَدْخَلَهُ اللَّهُ النَّارَ . (رواه الحاكم وقال هذا حديث صحيح على شرط مسلم) .

يعني : قسم دی خُصَا په هغه ذات چي خُصَا نفس دده په قدرت کښي دی بغض به نه وکړي له موږ سره (يعني) له أَهْلِ بَيْتِ سره هيڅوک مگر داخل به کړي دى الله (جل جلاله) و اور د دوږخ ته .

(۵) : (د اسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) فرمايلي دي :

که چيري يو سړی په منځ کښي د حجر أسود او د مقام إبراهيم ودریږي او ټول عمر لمونځ کوي او روژه نيسي ، بيا د قيامت په ورځ له الله (جل جلاله) سره مخامخ سي په داسي حال کښي چي ده په دنيا کښي خپل ژوند په داسي حال کښي تیر کړی وي چي له اهل بیت د محمد (صلی الله عليه وسلم) سره بغض کونکی ؤ نو داخل به سي و اور ته د دوږخ (إنتهي مع توضيح ، رواه الحاكم وقال هذا حديث صحيح على شرط مسلم ؟) .

(۶) : (له حضرت حذیفه (رض) څخه روایت دی چي له ما څخه ځما مور پوښتنه وکړه چي رسول (صلی الله عليه وسلم) ته ورغلئ یې ؟ ما ورته وویل چي یا یو څه وخت کیږي چي دی مبارک مي ندی لیدلئ!

نو ځما مور ماته سرزنښت او زجر راکړ ، ما ورته وویل چي اوس به ورسم او د ماښام لمونځ به ورسره وکړم او ځما او ستا د دواړو دپاره به بخښنه ورڅخه وغواړم ، بیا ما له ده مبارک سره د ماښام او ماڅستن لمونځ وکړ ، بیا په ده مبارک پسي د شاله خوا راروان سوم ، ده مبارک وویل چي حذیفه یې ؟

ماورته وویل چي هو ! بیا ده مبارک راته وویل چي دغه څوک چي تا له ما سره ولیدئ دا یوه داسي فرشته وه چي تر دغه ساعته پوري هیڅکله و مخکي ته نه وه راکښته سوې ، له الله پاک څخه یې ددې اجازه اخستې وه چي ځما د سلام دپاره راسي او دا زیری پر ما باندي وکړي چي فاطمه د جنت د ښځو سرداره ده او حسن او حسین سرداران د ځوانانو د جنت دي (إنتهي مع إختصار و توضيح ، رواه الترمذي) .

(۷) : (همدارنگه له حضرت جابر بن عبدالله څخه روایت دی چي ده مبارک فرمايلي دي چي په حجة الوداع د عرفې په ورځ ما رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ولیدئ په داسي حال کښي چي پر خپله قصوی اوښه باندي سپور ؤ ، خطبه یې ویله ، نو ما له ده مبارک څخه واوریدل (يعني په جریان کښي د خطبې دده) چي داسي یې فرمايل:
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي تَرَكْتُ فَيْكُمْ مَا إِنْ أَخَذْتُمْ بِهِ لَنْ تَضِلُّوا : كِتَابَ اللَّهِ وَعِترتي أَهْلَ بَيْتِي .

يعني : اې خلگو ! بېشکه ما په تاسي کښي داسي شئ پرېښوئ چي کچيري تاسي هغه ټينگ کړی نو هیڅکله به گمراهان نسی تاسي چي هغه : کتاب د الله تعالی (يعني قرآنکریم) او اهل بیت ځما دی (يعني که تاسي په کتاب عمل وکړی او ځما داهل بیت محبت کوی او د دوی پر لار باندي ځی نو تاسي به له ضلالت او گمراهي څخه محفوظ پاته یاست) . (رواه الترمذي) .

ملاعلي القاري - رحمه الله - په مرقات کښي ددغه حديث په ارتباط فرمايلي دي چي له دې څخه چي د اسلام پيغمبر تمسک په مطلق اهل بیت خپل سبب د نات له گمراهي څخه بللی دی دا معلومیږي چي کوم څوک چي حقیقتاً دده مبارک له اهل بیت څخه وي نو دهغه سیرت او عمل به خامخا مطابق له شریعت او طریقت سره وي .

يعني په اهل بيت کښي داسي څوک نه پيدا کيږي چي دده کردار دي له شريعت څخه مخالف وي ، البته سيد جمال الدين و دغه حديث ته داسي قيد ورضم کړئ دئ چي تمسک په اهل بيت په دې شرط سبب د نجات دئ چي دوى پر حق باندي وي (کذا في حواشي الترمذي ج ٢).

(فاطمة الزهراء)

محترمو وروڼو! په دې برخه کې د بنت الرسول، سيدة اهل نساء الجنة فاطمة الزهراء (رضي الله عنها) په اړه تفصيلات درته وړاندي کوم، خو اول بايد ووايم چې دغه تفصيلات او دارنگه د اهل بيتو د نورو اعضاوو په باره کېني تفصيلات اکثر له **❖ روضة الشهداء ❖** څخه چې د مولانا حسين واعظ کاشفي تصنيف دی چې صاحب د تفسير حسيني، جواهر التفسير، اخلاق محسني او د انوار شهيلي دی، او ثقة او مقبول شخصيت دی خصوصاً د احنافو په منځ کېني، او له **❖ مدارج النبوة ❖** للمحدث الدهلوي، البداية والنهاية، تاريخ طبري و غيره څخه مأخوذ دي.

محترمو! د اسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) له حضرت خديجة الكبرى (رضي الله عنها) څخه دوه ځامن او څلور لوڼي پيدا سويدي، په ځامنو کېني يې يو قاسم نوميدئ چې د پيغمبر (عليه الصلوة والسلام) په يوه مبارک اسم کنية کېني راغلی دی چې **❖ ابوالقاسم ❖** دی، او بل عبدالله نوميدئ چې طيب او طاهر دده مبارک لقبونه وو.

او لوڼي دده مبارک (صلى الله عليه وسلم) کومي چې له حضرت خديجه څخه پيداسويدي دادې: زينه، أم کلثوم، رقيه، فاطمة.

مطابق د ډير مشهور قول حضرت فاطمه (رض) دده مبارک په دغو څلورو لوڼو کېني کم عمره او کشره لور وه.

ځامن مبارکان د رسول (صلى الله عليه وسلم) چې هر څو وو دده مبارک په حيات کېني وفات سويدي.

د حضرت فاطمې د ولادت په نيټه کې ډير اختلاف دی، ځينو علماؤ فرمايلي دي چې د اصحاب الفيل يا د فيل له واقعي څخه ۳۵ کاله تير سوي ول او د اسلام د پيغمبر و نبوت ته ۵ کاله لاپاته وه چې ددې مبارکي تولد وسو.

او شيخ أبو محمد بن خشاب په خپل کتاب **❖ مواليد ❖** کېني له امام محمد باقر څخه روايت کړئ دی چې ولادت د فاطمې (رضها) د اسلام د پيغمبر له بعثت او نبوت څخه پنځه کاله وروسته سوئ دی، او دغه راز نور قولونه هم سته چې يو دبل سره په دې باره کېني ډير توپير لري.

د فاطمة الزهراء د زوکړې بيان:

شيخ مفيد په **❖ روضة الواعظين ❖** کېني ذکر کړيدي چې کوم وخت حضرت خديجة (رضي الله عنها) په فاطمة الزهراء سره حملداره سوه نو د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) و حضرت خديجه ته وفرمايل چې:

اې خديجې! حضرت جبرئيل ماته خبر راکړ چې دغه کوچنی (يعني چې اوس د حضرت خديجې په رَحْم کښي دئ) دا به انجلۍ وي، چې نوم يې فاطمه وي او و دې ته به ډير پاک او پاکيزه اوله برکاتو څخه ډک نسل الله (جل جلاله) وروبخښي، کله چې ددې مبارکي د زوکړي او د تولد وخت راغی او خديجې ته لکه څرنگه چې معمول دئ له معمول سره سم دردونه پيدا سول، نو دې مبارکي و خپلو خپلوانو ښځو ته خبر ورکړ او دوی يې راوغوښتلې ددې دپاره چې د تولد په وخت کښي د عادت مطابق له دې سره کومک وکړي، خو له دې وجي چې هغه ښځي ټولي کافري او مشرکي وي نو له ورتللو څخه يې منعه وکړه او ودې مبارکي ته يې دا خبري وروليدلې چې ته گنهگاره سوې.

يعني د پلار او نيکه لار دي پريښووله او پر محمد (صلی الله عليه وسلم) باندي دي ايمان راوړئ، او دغه محمد چې د ابوطالب يتيم ؤ بېچاره، خوار او غريب ؤ اوته يوه نامداره، عزتمنه او نامداره ښځه وې دده سره دي نکاح وکړه او څمور خبري دي نه منلې او درويشي او فقيري دي پر توانگرۍ او دولتمندۍ باندي غوره کړه، نو موږ نسو درتللای خپله چاره دي پخپله وکړه.

حضرت خديجه (رضي الله عنها) د قريشو د ښځو له دغو خبرو څخه ډيره پريشانه او دلتنگه سوه، په دې وخت کښي په ناڅاپي ډول څلور ښځي ورته راغلې چې په رنگ، قد او قامت کښي داسي معلوميدلې لکه چې د بني هاشم او د قريشو له ښځو څخه دي، حضرت خديجې چې کله دغه ښځي وليدلې يودم په ترس او ويره کښي ولويده، له دغو څلورو ښځو څخه يوې ښځي ودې مبارکي ته وفرمايل چې اې خديجې! مه پريشاني کوه او مه ويرپره موږ الله (جل جلاله) وتاته رالېږلي يو او موږ ستا خويندي يو، زه حضرت ساره يم (يعني د حضرت ابراهيم[ع] بي بي) او دغه بله ښځه د عمران لور حضرت مريمه ده (يعني د حضرت عيسي[ع] مور) او دغه دريمه ښځه بيا کلثوم د حضرت موسی (ع) خور ده، او دا څلرمه ښځه بيا حضرت بي بي آسيه ده چې د فرعون ښځه وه، دغه موږ ټولي به په جنت کښي له تاسره ملگري يو.

بيا په دغو ښځو کښي يوه د خديجې و راسته طرف ته او يوه يې چپه طرف ته کښينستله، او يوه يې و مخ او بله يې شا ته کښينستله، او د حضرت فاطمې تولد وسو.

کله چې فاطمه (رضي الله عنها) پيداسوه نو له دې مبارکي څخه يوه داسي رڼا او روښنايي وځليدله چې د مکې مکرمې پر ټولو کورو باندي يې احاطه وکړه، او په ځمکه کښي داسي ځای پاته نسو چې له هغه نور څخه دي روښانه سوئ نه وي

بيـت:

بر آسمان رسالت هلال از نو تافت

ببوستان نبوت گلي زنو بشگفت.

صاحب د تفسیر حسینی په **❖ روضة الشهداء ❖** کښي ذکر کړيدي چي داسي روايت راغلی دی چي الله (جل جلاله) د جنت له حورو څخه لس حوري د جناب رسول کریم (صلی الله علیه وسلم) وکور ته ورولیږلې ، او له هري یوې سره یوه گډوه د حوض کوثر له اوبو څخه ډکه او یو تال ورسره ؤ ، کله چي دغه حوري و خدیجې ته راغلې نو په هغه څلورو ښځو کښي کومه ښځه چي د خدیجې و مخ ته ناسته وه فاطمه یې ورواخیستله او په هغو اوبو سره یې پریمنځله او یوه سپینه جامه چي ورسره وه او ډیره خوشبویه وه راواخیستله او فاطمة الزهراء یې په هغه کښي و پیچله او یوه بله پاکیزه او خوشبویه ټوکره یې پر سر ورواچوله ، او بیا یې و خدیجې ته وفرمایل چي اې خدیجې! اوس دي نو دغه پاکه ، پاکیزه لور درواخله چي الله پاک پر دې او ددې پر نسل باندي برکت ایښی دی ، او دغو ټولو ښځو ودې مبارکي ته د فاطمې مبارکي ورکړه ، بیا ورڅخه رخصت سولې .

وروسته د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) راغی او حضرت خدیجة الکبری فاطمة الزهراء دده مبارک په غیږ کښي ورکړه .

.....

پوه سه ! چي د فاطمة الزهراء (رضي الله عنها) ډیر نومونه دي ، شیخ عبدالحق محدث دهلوي (رحمه الله) د مدارج النبوة په ج ۲ ص ۴۵۹ کښي فرمایلي دي چي ددې مبارکي یو نوم فاطمه دی او په فاطمه سره ځکه دا مسمی سوېده چي الله تعالی دا مبارکه او ددې مبارکي محبین او مخلصین له دوږخ څخه خلاص کړيدي .

او دوهم نوم یې **❖ بتول ❖** دی ، په بتول سره له دې وجي نامداره سوېده چي دا مبارکه د خپلي زمانې له ټولو ښځو څخه په فضیلت او دین کښي او په إنقطاع او پریکړون کښي له ماسوی څخه د الله (جل جلاله) تنها او متفرده وه .

او دریم نوم یې **❖ زهراء ❖** دی ، په نامه سره له دې وجي نامداره سوېده چي په ښایست او جمال کښي پر نورو ښځو باندي دې مبارکي فوقیت درلودی .

همدارنگه راضیه ، مرضیه ، میمونه ، ذکیة هم ددې مبارکي مبارک نومونه دي ، او اسم کنیه ددې مبارکي **❖ أم محمد ❖** ؤ .

محدث دهلوي په مدارج النبوت کښي ذکر کړيدي چي د اسلام پیغمبر فرمایلي دي :

إِنَّ اللَّهَ يَغْضَبُ بِغَضَبِ فَاطِمَةَ ، وَ يَرْضَى بِرِضَائِهَا .

یعني بهشکه الله (جل جلاله) په غضب کښي کیږي او ناراضه کیږي په غضب او ناراضي سره د فاطمې ، او راضي کیږي په رضا او خوشحالي سره د فاطمې .

همدارنگه محدث دهلوي ذکر کړيدي چي په صحيح حديث کي راغلي دي چي د اسلام پيغمبر فرمايلي دي:

فاطمة بضعة مني ، من آذاها فقد آذاني و من أبغضها فقد أبغضني .

يعني فاطمه يو ټوټه او برخه ده له ما څخه ، هر څوک چي تکليف ورسوي ودې ته نو په تحقيق سره هغه و ماته تکليف ورساوه او هر څوک چي بغض وکړي له دې سره نو په تحقيق سره هغه له ما سره بغض وکړ .

.....

پوه سه! چي په دې باره کښي هم اختلاف دئ چي ددې مبارکي نکاح له حضرت علي (کرم الله وجهه) سره څه وخت وسوه؟

اول قول دا دئ چي په دوهم کال د هجرت د رمضان په مياشت کښي د بدر له غزا څخه وروسته ، او ځينو ويلي دي چي د أحد له غزا څخه وروسته ددې مبارکي نکاح له حضرت علي بن ابي طالب سره وسوه ، او د واده مراسم يې د ذي الحجې په مياشت کښي تر سره سول .

دوهم قول دادئ چي د رجب په مياشت کښي يې نکاح ورسره وسوه .

درېم قول دادئ چي د صفري په مياشت کښي په وحي او د الله (جل جلاله) په حکم سره ددې مبارکي نکاح له حضرت علي سره وسوه ، په دغه وخت کښي ددې مبارکي عمر ۱۵ کاله او پنځيني مياشتي وو ، او د حضرت علي عمر ۲۱ کاله او پنځه مياشتي وو .

له حضرت علي څخه ددې مبارکي دغه اولاد سوئ دئ :

حسن ، حسين ، محسن ، زينبه ، أم کلثوم ، رقيه .

(کذا في مدارج النبوة للمحدث الدهلوي .)

پوه سه ! چي دفاطمة الزهراء وفات په صحيح قول د رمضان المبارک په درېمه د سه شنبې په شپه سوئ دئ ، په دغه وخت کښي د اسلام د پيغمبر له رحلت او وفات څخه ۶ مياشتي تيري سوي وي ، او په بقیع کي ددې مبارکي دفن په شپه کښي ترسره سو ، او د جنازې لمونځ يې حضرت علي او په يوه قول يې حضرت عباس (رضي الله عنهما) ادا کړ .

پوه سه ! چي په مدفن ددې مبارکي کښي هم اختلاف دئ ، ځيني وايي چي ددې دفن ددې مبارکي په خپل کور کي سوئ دئ کوم چي د مسجد نبوي په داخل کښي راځي ، او يو قول داسي راغلی دئ چي مدفن ددې په هغه مسجد کښي دئ چي په بقیع کښي موجود دئ او و دې مبارکي ته منسوب دئ (کذا في مدارج النبوت وغيره ، والعلم عندالله).

د اسلام د څلرم خليفه حضرت علي ابن أبي طالب (عليه السلام) مناقب او فضایل

بسمه تعالی !!!

محترمو مسلمانانو ! مطابق د عقیدې د اهل السنه والجماعت حضرت امیرالمؤمنین علي (رضي الله عنه) څلرم شخص دى له خلفاؤ راشدينو څخه ، او وروسته له امیر المؤمنین عثمان بن عفان (رضي الله عنه) څخه څلرم شخص دى ، چي په افضليت کښي پر نورو ټولو صحابه کرامو باندي پرته له حضرت ابوبکر ، عمر ، عثمان (رضي الله عنهم) څخه موقعيت او قرار لري.

فضایل او کمالات دده مبارک أظهر من الشمس دي ، خو په دې وجه چي دى مبارک د اصحاب العباء او د اهل بيت النبوة دوهم شخص دى او دغه مبارکه میاشت د محرم الحرام د اهل بيت د فضائلو له بیانولو سره واضح او ښکاره تناسب لري غواړم چي دده مبارک فضائل او مناقب هم په دې سلسله کښي درج کړم .

۱) : (کله چي د اسلام پیغمبر له (صلی الله علیه وسلم) حجة الوداع څخه فارغ سو او د مدینې منورې پر طرف باندي سره له اصحاب کرامو راروان سو ، نو کله چي و **❖** غدیر خم **❖** ته چي له ناحیو څخه د جحفي دى او په منځ کښي د مکې معظمې او مدینې مطهرې واقع دى راورسیدئ نو مخ مبارک یې و خپلو مبارکو اصحابو ته راوگرځاوى او داسي یې ورته وفرمایل :

أ لستم تعلمونَ أني اولى بالمؤمنينَ من أنفسهم ؟ قالوا بلى . !

يعني اې اصحابو ! ايا نه ياست تاسي چي عالمان ياست تاسي په دې خبره چي زه ډير نژدې يم و مؤمنانو ته ، يا ډير دوست يم د مؤمنانو له نفسو او ځانو څخه د دوى ؟ اصحابو ورته وويل چي هو ! (يعني بېشكه ته و مؤمنانو ته د دوى تر ځانو و دوى ته ډير ورنژدې يې او ددوى ترځانو د دوى ډير دوست يې) .

وروسته له دې د اسلام پیغمبر د حضرت علي (رضي الله عنه) لاس ونيوى او داسي یې وفرمایل:

اللهم مَن كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيَ مَوْلَاهُ ، الله والي من والاہ و عادي من عاداه ، أنصر مَن نصره و اخذل من خذله ، اللهم ادرالحقَّ معَه حيثُ دارَ (مدارج النبوة للمحدث الدهلوي ص ۴۰۱) .

يعني اې الله ! د هر چا چي زه مولا يم نو علي هم د هغه مولا دى ، اې الله ! دوستي او محبت وکړه له هغه چا سره چي له علي سره دوستي کوي او دښمني وکړه له هغه چا سره چي له علي سره دښمني کوي ، مدت وکړه (يعني اې الله !) د هغه چا چي هغه د علي مدد کوي او ترک د مدد وکړه (يعني نصرت او کومک مه ورسره کوه) له هغه چا

سره چي هغه له علي سره مدد او کومک نه کوي ، اې الله ! راگرځوه حق له علي سره هر چيري چي دې گرځي (يعني دې او حق مه سره جلا کوه) .

٢(: د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي:

لَا يُحِبُّ عَلِيًّا مَنَافِقٌ وَلَا يُبَغِّضُهُ مُؤْمِنٌ (رواه الترمذي ج ٢ ص ٦٩١) .

يعني : محبت نکوي له علي سره هيڅ منافق او بغض نکوي له ده سره هيڅ مؤمن .

٣(: له حضرت سعد بن أبي وقاص څخه روايت دې چي نبي (صلى الله عليه وسلم) و حضرت علي ته وفرمايل :

أَنْتَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى (ع) (رواه الترمذي وَقَالَ هَذَا حَدِيثٌ صَحِيحٌ) .

يعني اې علي ! ته په نسبت و ماته داسي منزلت او مقام لرې لکه چي څنگه مقام حضرت هارون (ع) په نسبت و موسی (ع) ته درلودې .

پوه سه ! چي کله چي د اسلام پيغمبر د تبوک و غزا ته تلئ نو حضرت علي يې په مدينه منوره کښي د خپل ځان د خَلَف يا په بل تعبیر د خليفه په حيث پرېښوئ ، لکه کله چي موسی (ع) و کوه طور ته تلئ نو يې هارون (ع) په بني اسرائيلو کښي د خپل ځان د خَلَف په توگه پرېښوئ ، نو حضرت علي (رض) د اسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چي اې د خدای رسول ! ته ما څنگه د ښځو او کوچنيانو په ډول تر شا پرېږدې او له ځان سره مي نه ملگرئ کوي ؟ نو په دې وجه د خدای رسول وده ته مذکور حديث وفرمايه (أنظر حاشية الترمذي) .

٤(: له حضرت زرين حُبَيْش (رض) څخه روايت دې چي حضرت علي (رضي الله عنه) فرمايلي دي چي ځما دي په هغه ذات قسم وي چي دانه چاودلې ده او واښه يې ورڅخه راايستلي دي او هر خاوند د روح يې پيدا کړې دې ، چي بېشکه شان دادې چي د اسلام پيغمبر و ماته داسي توصيه کړې ده چي محبت به نه کوي له ما سره مگر مؤمن او بغض به نه کوي له ما سره مگر منافق (رواه مسلم ، کذا في المشکوة) .

٥(: له حضرت عمران بن حصين څخه روايت دې چي نبي (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي:

إِنْ عَلِيًّا مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ ، وَهُوَ وَلِيَّ كُلِّ مُؤْمِنٍ (رواه الترمذي ، كَذَا فِي الْمَشْكُوتَةِ) .

يعني بېشکه علي له ما څخه دې او زه له ده څخه يم ، او دې مددگار او دوست د هر مؤمن دې .

٦(: له ابن عمر څخه روايت دې چي د اسلام پيغمبر و حضرت علي ته وفرمايل :

أَنْتَ أَخِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ (رواه الترمذي ، كَذَا فِي الْمَشْكُوتَةِ) .

يعني اې علي ته ځما ورور يې هم په دنيا کښي او هم په آخرت کښي .

٧: (له حضرت أنس (رضي الله عنه) څخه روايت دئ چي د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) په حضور کښي يو مرغه (يعني چي کباب سوئ ؤ او يو چا ورته هديه کړئ ؤ) پروت ؤ ، نو ده مبارک داسي دُعا وکړه:

اللهم اتني بأحب خلقك اليك ، يأكلُ معي هذا الطيرَ . (رواه الترمذي) .

يعني اي الله ! و ماته داسي څوک راوړله چي له جملې څخه د ډيرو محبوبو د مخلوق ستا وي و تاته چي دغه مرغه له ماسره وځوري .

نو حضرت علي (رض) راغلئ بيا يې هغه مرغه ورسره وځورئ .

٨: (له حضرت علي څخه روايت دئ چي رسول الله (صلى الله عليه وسلم) و ماته و فرمايل چي په تا کښي يو نادر صفت د حضرت عيسى (ع) موجود دئ ؛ ځکه چي د عيسى (ع) په باره کښي يهودانو تفريط کړئ وو چي له ده مبارک سره يې بَغض کاوئ او دده پر مور مبارکه يې بُهتان وايه ، او نصاراوو بيا له ده سره په محبت کښي اِفراط کړئ دئ چي وده ته يې داسي منزلت او مقام ثابت کړئ دئ چي هغه ده لره نسته .

يعني ځکه نصارى ، ځيني حضرت عيسى (ع) خدائ بولي او ځيني يې د خدائ ځوى بولي او ځيني يې دريم د دريو خدايانو بولي .

بيا حضرت علي (رض) فرمايلي دي چي دوه نفره به ځما په سبب په هلاکت کښي لويږي :

اول : هغه څوک چي ځما په محبت کښي اِفراط او تر حدتيرئ کوي او ځما مدحه په هغو شيانو سره کوي چي هغه په ما کښي موجود ندي.

دوهم : هغه سړئ چي له ما سره بغض کوي او د دښمنۍ په وجه پر ما باندي بُهتان وايي .

(رواه أحمد .)

پوه سه ! چي اول قسم خلگ عبارت دي له روافضو او شيعه گانو څخه چي د حضرت علي په شان کښي او دده په محبت کښي دونه اِفراط او تر حد تيرئ کوي لکه څرنگه چي نصاراوو د حضرت عيسى (ع) په شان کښي کړئ دئ .

او دوهم قسم خلگ عبارت دي له ځوارجو څخه ، چي له حضرت علي سره د دښمنۍ په وجه يې و ده مبارک ته د کفر نسبت کاوئ ، او داسي تفريط يې دده مبارک په شان کښي کړئ دئ لکه څرنگه چي يهودانو د حضرت عيسى (ع) په شان کښي کړئ وو .

٩: (مولانا حسين واعظ کاشفي (رحمة الله تعالى عليه) په ﴿ روضة الشهداء ﴾ کښي فرمايلي دي چي امام أحمد فرمايلي دي چي د هيڅ صحابي په فضيلت کښي دونه روايتونه و ماته په ثبوت ندي رسيدلي لکه څونه چي د حضرت

علي (رضوان الله تعالى عليه) په شان کښي راته ثابت سويدي ، همدارنگه مولانا مذکور ذکر کړيدي چي تولد دده مبارک دننه په خانه کعبه کښي سوئ دئ ، او دغه شرف نه تر ده له مخه نه له ده څخه وروسته چاته حاصل سوئ دئ ، لکه چي يوه عربي شاعر فرمايلي دي :

ولدتہ في الحرم المعظم أمہ طابت و طاب وليدها والمولود

بيت :

گوهر چو پاک بود و صدف نیز پاک بود

آمد میانه یی حرم کعبه دروجود

کعبش زی فیض کعبه صفا داشت لا جرم

بر دوش سید دوجہان جلوہا نمود

محترمو وروڼو ! سلسله د بیان د فضائلو د حضرت علي (رضوان الله تعالى عليه) په تقرير او تحرير کښي و پای ته نسي رسيدلای نو کوم څه چي مي ذکر کړل په هغه سره اکتفا کوم ، خو په مختصر ډول و دريو نورو خبرو ته گوري :

۱) (خبر داده چي د نورو صحابه کرامو له نومو سره صرف ❖ رضي الله عنه ❖ ويل کيږي او دده مبارک له نامه سره ❖ کرم الله وجهه ❖ هم ويل کيږي ، ددې دوې وجي دي :

اوله وجه يې داده چي ده مبارک په هيڅ وخت کښي و بوت ته سجده نده کړې .

دوهمه وجه يې داده چي کافرانو به له ده سره د سختي دښمنۍ په وجه دده په شان کښي داسي ويل ❖ سوّد الله وجهه ❖ نو مسلمانانو ددوی په رد کښي د حضرت علي له نامه سره دا وينا شروع کړه چي کرم الله وجهه .

محترمو مسلمانانو ! مسلمان ته پکار ده چي په صحيح ډول په اسلام ځان اگاه کړي ، خصوصاً و علماوو ته ، دا خبر مي په دې خاطر درته وکړه چي ما له ايران سره په يوه مرکه کښي د حضرت علي له نامه سره د ❖ عليه السلام ❖ جمله په بار بار ويلې وه نو ډيرو ملايانو او طالبانو ته له دې خبري څخه خورا کرکه پيدا سوېوه ؛ ځکه د دوی په معلومات کښي دا خبره وه چي عليه السلام د حضرت علي له نامه سره ويل د روافضو کار دئ ، ځکه په حقيقت کي دغه جمله د نبي له نامه سره ويله کيږي ، خو محترمو ! اصلي اسلامي صورتحال دغه ډول ندئ په دوی کښي چي ځيني له ما سره مخامخ سويدي نو وروسته له دې چي په دې باب مي له اصلي اسلامي هدايت څخه اگاه کړيدي دا توصيه مي هم ورته کړېده چي و عالم او طالب ته پکار ده چي په صحيح معنی له اسلام څخه ځان باخبره

وساتي ، دا يو بل خصوصيت د حضرت علي دى چې دده له نامه سره ؟ عليه السلام ؟ هم ويل كيدلاى سي ،
بلکي دده د اولادې له نومو سره هم عليه السلام ويل كيدلاى سي .

صاحب د تفسير مظهرې چې هر ځاى په خپل کتاب کښي د حضرت علي نوم ذکر کوي - عليه السلام - ورسره وايي .

په تاريخ طبري کښي چې هر چيري د حضرت علي نوم ذکر کيږي د ؟ عليه السلام ؟ جمله ورسره وايي .

شيخ عبدالحق محدث دهلوي په مدارج النبوة کښي د امام جعفر صادق له نامه سره هم عليه السلام وايي .

صاحب د أصول الشاشي ، د أصول الشاشي په خطبه کښي فرمايلي دي : والسلام على أبي حنيفة و أحبائه .

ځما په فکر و حضرت علي ته دا خصوصيت په دې وجه پيدا سوئ دى چې رسول (علي الصلوة والسلا) وده ته فرمايلي دي :

أنت مني بمنزلة هارون من موسى إلا أنه لا نبي بعدي (كذا في المشكوة) .

۲(خبر داده چې د حضرت علي (رض) او د معاويه په منځ کښي چې کومي شخړي راغلي دي نو په دې باره کښي د أهل السنة والجماعت ، خصوصاً ځمور د أحنافو موقوف دادى چې په هغوى ټولو شخړو کښي حضرت علي پر حق ؤ او حضرت معاويه په إجتهد کښي خطا وتلى ؤ ، او مقصود د دواړو حق و منځ ته راوستل ؤ (أنظر شرح العقائد ، نبراس ، شرح مقاصد وغيره) .

۳(خبره داده چې کوم حديثونه چې د حضرت علي په باره کښي راغلي دي چې يوه برخه يې ما درته ذکر کړه په هغوى کښي ځيني داسي حديثونه سته چې شيعه گان يې پر دې خبره باندي دليل گرځوي چې د اسلام د پيغمبر څخه وروسته حقدار په خلافت سره حضرت علي ؤ ، خو دا استدلال د دوى غلط دي او په ترمذي ، مدارج النبوت او په کتابو د عقائدو کښي د دوى جوابونه سويدي .

په حقيقت کښي شيعه گان ددې خبري مصداق دي چې :

پنج وينې شش نه وينې

يعني دوى و هغو احاديثو ته گوري چې د حضرت علي په شان کښي راغلي دي او له هغو احاديثو څخه سترگي پټوي چې د نورو درو خلفايي راشدينو په باره کښي راغلي دي ، لکه چې د حضرت أبوبکر په شان کښي يو دا مبارک حديث راغلى دى چې بخاري وغيره يې روايت کړئ دى :

ما طلعت الشمس بعدالنبيين على أفضل من أبي بكر .

(والسلام و من الله التوفيق.)

د حضرت امام حسن او امام حسين رضي الله عنهما مناقب ا وفضائل

۱(: داسلام پيغمبر په يوه مبارک حديث کښي فرمايلي دي:

ان جبريل يعين الحسين واني احب ان اعين الحسن (انتهى مختصراً) .

اخرجه الحارث بن ابي اسامه عن محمد بن علي كذا في الخصائص الكبرى للسيوطي جلد ۲د صفحه ۴۶۵هـ.

يعني بيشكه جبريل وحسين ته كومك وركوي او بيشكه زه نو داخوښوم چي وحسن ته كومك وركړم.

دا مبارکه خبره داسلام پيغمبر هغه وخت وکړه چي حسنينو غيږ سره ايستله اورسول الله صلى الله عليه وسلم دامام حسن پرتلف خبره کوله نوافاطمي رضي الله عنهاورته وويل چي اي دخداي پاک رسوله ته له حسن سره كومک کوي لکه چي دي تر حسين درباندي گران دي.

۲(: ابن عساکر له حضرت ابن عمر خخه روايت کړي دي چي ده مبارک فرمايلي دي:

كان على الحسن والحسين تعويذان فيهما زغبٌ من زغب جناح جبرئيل (كذا في الخصائص الكبرى في الصفحة المذكورة) .

يعني پر حسن او حسين باندي دوه تعويذونه راخړيدل چي له وړو او ميده بنو خخه د وزر د جبريل (ع) ول .

۳(: له حضرت أبي هريرة (رض) خخه روايت دي چي رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي :

مَنْ أَحَبَّهُمَا فَقَدْ أَحْبَبَنِي وَ مَنْ أَبْغَضَهُمَا فَقَدْ أَبْغَضَنِي (رواه الإمام أحمد ، كذا في البداية والنهاية ج ۸ص ۶۰۲) .

يعني هر چا چي مينه او محبت وکړ له حسن او حسين سره ، نو په تحقيق سره هغه له ما سره مينه او محبت وکړ او هر چا چي بغض وکړ له دوي دواړو سره نو په تحقيق سره هغه له ما سره بغض وکړ .

۴(: له حضرت أنس بن مالک خخه روايت دي چي له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خخه پوښتنه وسوه چي ستا په اهل بيت کښي کوم يو وتاته ډير محبوب دي ؟ نو ده مبارک په جواب کښي ورته وفرمايل چي حسن او حسين .

(رواه أبو يعلى الموصلي ، كذا في البداية والنهاية في الصفحة المذكورة) .

۵(: له حضرت أبي سعيد خخه روايت دي چي رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي :

الحسن والحسين سيدا شباب أهل الجنة إلا ابني الخالة : يحيى و عيسى (رواه أبو القاسم البغوي ، كذا في البداية)

يعني : حسن او حسين دوه سرداران د ځوانانو د جنت دي ، مگر ماسوی له دوو نفرو چي د خاله ځامن دي چي هغه حضرت يحيى او عيسى (عليهما السلام) دي .

محترمو وروڼو ! اوس د حسنينو د هر يوه تنها تنها په مختصر ډول څه فضایل درته ذکر کوم:

اول إمام حسن (رضي الله تعالى عنه) :

حاکم له عبدالله ابن عبیدالله څخه روایت کړی دی چي حضرت إمام حسن پنځویشته حجه پياده او د پښو په تگ کړيدي ، سره له دې چي سورلی او مرکبونه به هم په زیاته اندازه ورسره ول (کذا نقله السيوطي) .

إبن سعد له علي بن زيد څخه روایت کړی دی چي إمام حسن دوه کرته خپل ټول جايداد په داسي ډول د خدای د رضا لپاره صرف کړ چي له ده سره به هيڅ شی په کور کښي پاته نسو ، او دارنگه يې درې کرته بيا د خپل جائداد نیمی د خدای د رضا لپاره صدقه کړ تر داسي حده چي خپله يوه چوټه بې خيرات کړه او بله بې پريښووله او يوه موزه بې خيرات کړه او بله بې پريښووله (ذکره السيوطي ، کذا في النبراس) .

په ❶ شواهد ❷ کښي ذکر سويدي چي د أهلبیتو له دوولسو إمامانو څخه دوهم امام حضرت إمام حسن (رضي الله عنه) دی ، إسم کنية دده مبارک أبو محمد ؤ او لقب يې تقي او سيد وو ، په دريم کال د هجرت درمضان مبارک په نيمايي کي په مدينه منوره کښي دده مبارک تولد وسو .

کله چي د اسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) دده مبارک له زوکړي څخه خبر سو نو يې د فاطمة الزهراء وکورته تشريف وروړ او له حضرت علي (کرم الله وجهه) څخه يې پوښتنه وکړه چي پر ده باندي مو کوم نوم ايښی دی ؟ حضرت علي ورته وفرمايل چي ستا بې مشورې خو موږ دا د ځان حق نه بلئ چي پر ده باندي نوم کښيږدو ، البته ځما په زړه کښي دا خوښه ده چي د ❸ حرب ❹ په نامه سره يې مسمی کړو !

د إسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) ورته وفرمايل چي زه بيا د الله (جل جلاله) بې اذنه نسو کولای چي پر ده باندي نوم کښيږدم ، په دې وخت کښي حضرت جبريل (ع) راغلی او د اسلام و پيغمبر ته يې وويل چي:

اې محمده ! الله پاک پر تا باندي سلام وايي او بيا فرمايي چي حضرت علي نسبت و تاته داسي دی لکه چي حضرت هارون نسبت و موسى (ع) ته ؤ ، نو د هارون (ع) ځوی ❶ شبر ❷ نوميدئ نو ته هم بايد پر دغه مبارک لمسي باندي او د حضرت علي پر دغه عاليقدره ځوی باندي د شبر نوم کښيږدي!

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي ځموږ ژبه خو عربي ده او شبر خو د عبري زبان کلمه ده!

حضرت جبرئیل ورته وویل چي په عربي کښي د شبر معنی ؟ حسن ؟ ده ، نو په دې سبب یې پر ده مبارک باندي د حسن نوم کښیښووی .

د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د حضرت امام حسن په ښي غوړ کښي اذان او په چپ غوړ کښي اقامت وکړ (البته د نامه تر ایښودلو له مخه) بیا یې دده مبارک عقیقه په دوو سپینو پسو سره چي لیر توروالی یې هم درلودی (چي په عربي کښي أُمْلَح ورته ویل کیږي) وکړه ، او د یوه پسه ورون یې دده مبارک و قابلي ته ورکړ او دده د سر مبارک د ورینبتانو په وزن یې سپین زر خیرات کړل .

حضرت امام حسن له سینې څخه بیا تر ککړۍ پوري تر ټولو خلگو د اسلام له پیغمبر سره ډیر مشابه ؤ .

شیخ فرید الدین عطار (قدس سره) په خپل کتاب کښي چي د ؟ گل وهرموز ؟ په نامه دی د امام حسن په شان کښي دا ډول فرمایلي دي ، مثنوي :

إمامي کو امامت را حسن بود حسن آمد که جمله حسن ظن بود
همه حسن و همه خلق و همه حلم همه لطف و همه جود و همه علم
شب از زلف سیاهش تیره مانده ز رویش ماه روشن خیره مانده
لبش قائم مقام حوض کوثر که بودي چشمه نوش پیمبر
چنان نوشي بزهرا الود کردند دلش خون و جگر پالوده کردند
ز زهرش چون جگر شد پاره پاره ز غصه گشت خونین سنگ خاره.

همدارنگه یو بل بزرگ د حسنینو په بار کښي داسي فرمایلي دي ، مثنوي :

هست بر أهل معرفت روشن صفت حضرن حسین و حسن
آن یکی اخترست تابنده وان دیگر گوهريست رخشنده
آن یکی نور دیده نبوي و ان یکی شمع جان مرتضوي
روي آن صاف تر زلمعه بدر گیسوي این نمونه شب قدر
آن یکی ماه آسمان کمال وان دگر سرو بوستان جمال.

(کذا في روضة الشهداء للكاشفي .)

صاحب د نبراس د نبراس په ص ۵۱۶ کښي فرمایلي دي :

و مِنْ أَعْظَمِ مَنَاقِبِهِ تَسْلِيمُ الْخِلَافَةِ حِفْظًا لِلدِّمَاءِ مَعَ مَا كَانَ مَعَهُ مِنْ عَسَاكِرِ كَالْجِبَالِ .
يعني بعضي له ډيرو غټو مناقبو د إمام حسن دادئ چي ده و حضرت معاويه ته په دې وجه خلافت تسليم کړ چي
د مسلمانانو وينه تويه نسي ، سره له دې چي د غرو په ډول فوج او لښکر ورسره وو .
په ؟ صواعق ؟ کښي ذکر سويدي چي دده مبارک ښځي په امر د يزيد بن معاويه وده مبارک ته زهر ورکړل ،
يعني چي د هغو زهرو په وجه دى مبارک په شهادت ورسيدئ.

د سبط رسول سيد شباب أهل الجنة ، شهيد كربلا حضرت إمام حسين د مناقبو پاته او خانگړې برخه

بسمه تعالی !!!

محترمو وروڼو ! په دې برخه کېني د حضرت إمام حسين (رضي الله عنه) په اړه ځيني ځانگړي مطالب و تاسي محترمو ته ذکر کوم ، او په راتلونکيو برخو کېني به ان شاءالله دده پاڅون په مقابل کېني د يزد ، دده مبارک د پاڅون شرعي حکم او له ده سره چي کوم څوک ملگري ول دهغوی او دده د شهادت ذکر ، د يزد قبائح او پرده باندي د لعنت ويلو د جواز او د نه جواز په اړه اساسي او موثق معلوماتونه درکړه سي.

اوس ددې برخي په مطالبو پيل کوم :

قدرمنو ! په شواهد النبوة کېني راغلي دي چي حضرت امام حسين د اهل بيت له امامانو څخه دريم إمام دی او ابوالأئمة هم ورته ويل کيږي ، اسم کنية دده مبارک أبو عبدالله و او ذکي ، شهيد ، سبط او شهيد دده مبارک لقبونه . ۹۹

د هجرت په څلرم کال د شعبان په ۴ يا په ۵ د سي شنبې په ورځ په مدينه منوره کېني دده مبارک تولد وسو ، علماوو ذکر کړيدي چي موده د حمل دده مبارک شپږ مياشتي وه ، او هيڅ کوچنی د شپږو مياشتو ندی له مور څخه پيداسوی چي بيا دي ژوندی پاته سوئ وي ماسوا له دوو نفرو : اول يحيى بن زكريا عليهماالسلام) دوهم حضرت امام حسين (رضي الله عنه) ، او د حضرت امام حسن د ولادت ، او د فاطمې د علوق او حمل کيدلو په امام حسين سره پنځوس ورځي مفاصله په منځ کېني راغلې ده ، نو حضرت امام حسين اوه مياشتي او شل ورځي له امام حسن څخه کشر ؤ .

کله چي د امام حسين تولد وسو ، چي يوه بزړگ ددې تولد خوشحالي په دې شکل تعبير کړېده ، قطعه :

طلوع کرد بتأيد حق ز برج کمال مه خجسته روخ و اختري مبارک فال

ازين نهال شرف تازه گشت گلشن دين چنانکه تازه شود برگ گل زباد شمال.

د اسلام پر پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) باندي دده مبارک د تولد زيږی وسو ، حضرت رسول اکرم في الحاله د فاطمة الزهراء و کورته تشریف يووړی ، حضرت أسماء بنت عميس چي د حضرت حسين دايه توب يې کاوئ په داسي حال کېني چي حضرت حسين يې په يوه خرکه کېني پيچلی ؤ دده مبارک په غير کېني کېنيښووی .

د اسلام پيغمبر دده مبارک په ښي غوږ کي اذان او په چپ غوږ کي اقامت وکړ ، بيا يې و حضرت علي ته وفرمايل چي کوم نوم دي پر ده باندي ايښی دی ؟ حضرت علي ورته وويل چي ما نه غوښتل چي ستا له صوابديد څخه پرته پر ده باندي نوم کښيږدم ، د اسلام پيغمبر وفرمايل چي زه نو بيا د الله (جل جلاله) و حکم ته گورم.

په دې حال کي حضرت جبريل (ع) رالی او وې ويل چي د حضرت هارون (ع) دوهم ځوی شير نوميدئ او د شير معنى په عربي حسين دی ، نو يې په دې وجه پر ده باندي د **حسين** نوم کښيښودئ .

دده مبارک د تولد په اومه ورځ يې د عقيقې په نيت دوه پسونه حلال کړل او دده مبارک سر يې وروخړئ او د هغو ورېښتانو په تاله يې سپين زر خيرات کړل (کذا في روضة الشهداء ص ۱۸۲ للإمام الکاشفي)

همدارنگه په يوبل روايت کښي راغلي دي چي کله چي امام حسين رضي الله عنه پيداسو نو الله جل جلاله و حضرت جبرائيل عليه السلا ته وفرمايل چي ولاړسه زماوحيب ته زماله طرفه دده دلمسي مبارکي ورسوه اووروسته له هغه يې په دي هم خبرکړه چي دغه حسين به يووخت ستادځينو امتيانوله لاسه په قتل رسيږي اوددي تعزيت اوفاتحه خواني هم زماله طرفه وورسوه

حضرت جبرائيل عليه السلام چي دغه الهي پيغام دخدای ورسول ته راوړسوه اوداسلام پيغامبر اوحضرت علي اوفاطمه له دي خبري څخه اگاه سول اوداسلام پيغامبر و حضرت فاطمي ته وفرمايل چي داواقع به هغه وخت وي چي نه به ته يې اونه به زه يم اونه به حسن وي حضرت فاطمي دچغواوبغاړوپه حال کښي داسي وفرمايل چي **کاشکي** زه هغه وخت ژوندي وای ترڅوچي دحسين دمصيبت مراسم مي پرځای کړي وای **په دي وخت کښي** يوهاتفې اواز راغلي چي اي فاطمي ته غم مه کوه دقيامت ترورځي پوري به (يعني په چوکاټ کښي دشريعت هرکال مسلمانان دحسين دمصيبت مراسم ترسره کوي بيت---

زين مصيبت داغهابرسينهء سوزان ماست زين غزاسدشعلهء غم بردل بريان ماست.

کذاذکره مولانا حسين الکاشفي صاحب تفسيرحسيني

توجه...

محترمومسلمانانودامام حسين اودکربلا دشهيدانو دمصيبت مراسم په هغه ډول ترسره کول لکه چي يې شيعه گان ترسره کوي داداهل السن والجماعت په مسلک کښي خصوصاً داحنافو په مذهب کښي ناروا اوله اسلام څخه وتلي کاردي ،البته دعاشوراء په ورځ دامام حسين اودکربلا دشهيدانو حالات بيانول يا په هغوی کښي تأمل اوفکرکول اوپه نتيجه کښي ددي په زړه کښي دلسوزي اودردپيدا کيدل اوترسترگو په غيري اختياري ډول اوشکي راتوييدل اوددوي په حق کښي دعاگانې اوخيراتونه کول داسلام له اصولواوله فروعوسره موافق اوصالح عمل دی کوم څوک چي دغه کارهم بدعت سيئه ياناروا بولي نودادپيرنامرداوبې لاري انسان کاردی.

شيخ مفيد ذکر کړې دي چې هغه وخت چې جبرائيل عليه السلام د حسين د مبارکي لپاره و حضور عليه السلام ته راتلی، نو پر يوه فرشته باندي راغلي چې پرمخکه باندي غورځيدلي وه دغه فرشته قطرس نوميدله چې په دريم اسمان کښي داوړيا زړه فرشتومشره وه، حضرت جبرئيل ورته وويل چې قطروسه ولي ژاړي اوداخه کيفيت درپښ سويدئ قطرس ورته وويل چې دالله جل جلاله په يوه حکم کښي ادناقدر سستي راڅخه وسوه او په نتيجه کښي مي وزرونه وسوځيدل اي جبرائيله :ماداسلام وپيغمبر ته درسره بوځه ښايي چې دده په برکت دغه مشکل ځما حل سي نوحضرت جبرائيل دغه فرشته داسلام وپيغمبرته حاضره کړه داسلام پيغمبر چې ددي له حال څخه خبرسو نوپې ورته وفرمايل چې ورسه اوخپل ځان په حسين ومنښه قطرس چې دغه کاروکړ نوفي الحاله يې بيرته وزرونه پيدا کړل اوودريم اسمان ته يې پروازوکړ اووخپلي عبادت خاني ته ورسيدله، بيا چې کله دامام حسين رضي الله عنه ل شهادت څخه خبره سوله نوپې په افسوس سره وويل چې کاشکي زه له دي واقعي څخه مخکي خبره سوي وای چې له نوروټولو خپلو فرشتوسره مي دده دکومک دپاره وځمکي ته ځان رسولای وای..

انظر روضة الشهداء، لصاحب تفسير حسيني . والسلام.....

بسمه تعالی....

محترموپه دي برخه کښي په دي باب بيان درته کوم چې دحضرت امام حسين اودده داهل بيت اوملگريو له هغو مصائبو څخه چې په کربلا کښي دوی ورسره مخامخ سول ، اودارنگه دحضرت امام حسين له شهادت څخه داسلام پيغمبر او فاطمة الزهرا او علي کرم الله وجهه له پخوالا دالله جل جلاله له طرفه اگاه او خبردار گرځيدلي وو ، لکه چې په تيره برخه کښي دروضه الشهداء په حواله يوروايت ما درته ذکر کړ خواوس غواړم چې په دي باب پوره وضاحت درته وکړم نوورته متوجه سي.

اول : له ثابت بن انس څخه روايت دئ چې فرشتي او ملکي دباران له الله پاک څخه ونبي عليه السلام ته دورتللو اجازه وغوښتله نوالله پاک اجازه ورکړه يعني نودغه فرشته ونبي عليه السلام ته راغله ، بيانبي عليه السلام و ام سلمې رضي الله عنها ته حکم وکړ چې ودروازي ته گوره اوڅوک مه راپرېږده ، بيا حضرت حسين راغلي يعني هغه وخت چې دی کوچني وو اودنبي عليه السلام ومبارک ووړو ته ورغورځيدلي نودغي فرشتي و رسول عليه السلام ته عرض وکړ چې ايا ! ته حسين خوښوي ده مبارک ورته وفرمايل چې هو: نودغي دباران فرشتي ورته وويل چې بيشکه ستادامت له لاسه به دي قتل کړسي بيا يې له کربلا څخه يوقسم سره خاوره هم راواخستله اونبي عليه السلام ته يې ورښکاره کړه بياحضرت

ام سلمې دغه خاوره دخپلي جامي په يو طرف کښي واچوله

انتهی مع ادنی اختصار . رواه احمد کذا في البداية والنهاية ج ۸ ص ۵۹۶

دوهم : له حضرت انس بن حارث خُخه روایت دی چي ما به له رسول الله صلى الله عليه وسلم خُخه اوریدل چي ده مبارک به فرمايل (ان ابني [يعني الحسين] يقتل بارض يقال لها كربلاء فمن شهد منكم ذالک فلينصره) رواه ابوالقاسم البغوي

کذا في البداية والنهاية.

يعني بیشکه خُما حوی حسین به قتل کړ کيږي په داسي خُمه کښي چي کربلا ورته ويل کيږي نوڅوک که له تاسي خُخه په هغه وخت کښي حاضر وو نومدّت دي وکړي يعني دحسين .

دریم : له حضرت علي ابن ابي طالب خُخه روایت دی چي دي مبارک کله چي صفین ته تلي نوپر کربلاء باندي راغلي بيا يې پوښتنه وکړه چي ددغه خُای نوم څه دی خلگو ورته وويل چي ددي خُای نوم کربلاء دی ، نوده مبارک وفرمايل چي (کرب وبلاء) يعني دادغم اوبلاء خُای دی بيا يې هلته له يوي درختي سره لمونځ وکړ بيا يې وفرمايل چي دلته به داسي شهيدان وژل کيږي چي پرته له صاحبووخه به ترنوروتولو شهيدانو بهتره وي چي وجنت ته به بي حساب داخليږي ، او په دغه خُمه کښي یی ويو خُای ته اشاره وکړه بيا خلگو هغه خُای نښاني کړ چي وروسته په هغه خُای کښي حضرت امام حسين شهيد کړ سو.

راوه ابن سعد کذا في البداية والنهاية لابن كثير .

ابوالجنا ب کلي حکايت کړيدی چي دکربلاء خلگ هميشه دپيرانا نو ژړاوي پرامام حسين باندي اوري.

کذا في البداية والنهاية لابن كثير .

ابن عساكر روایت کړيدی چي يوي ډلي دغازيانو دروم په خُيني ښارو کښي په يوه کنيسه اوعبادتگاه کښي دنصاری وو دغه بيت ليکل سوي وليدي.

اترجوامة قتلت حسينا شفاعة جده يوم الحساب.

نودوی له روميانو خُخه پوښتنه وکړه چي دغه بيت چا ليکلي دی نوروميانو ورته وويل چي ستاسو دښي تربعثت دري سوه ۳۰۰ کاله له مخه دغه بيت ليکل سويدي.

کذا في البداية والنهاية ج ۸.

دارنگه داسي روایت هم راغلي دی چي هغو خلگو چي امام حسين يې شهيد کړ په داسي حال کښي چي دشرايو په چنبلو مشغول ول اودحضرت امام حسين سرمبارک يې هم رااخستي وو ، په غيبي ډول داوسپني يو قلم ورته ښکاره سو اوپريوه ديوال باندي يې ذکرسوی بيت ورته وليکی.

کذا في البداية والنهاية ج ٨ ص ٥٩٧

څلورم : له حضرت ابن عباس رضي الله عنهما څخه روايت دى چي ما په خوب کښي

رسول لله صلى الله عليه وسلم دغرمي په ټيم کښي وليدي په داسي حال کښي چي دسر ويښتان يې په گرد اوغبار سپيره وو او يوه شيشه ورسره وه چي په هغه کښي وينه وه نوماورته وويل چي زما مور اوپلاردي ترتاقر بان سي اي دخدائ رسوله ! داڅه وينه ده چي په شيشه کښي دي اچولي ده نوده مبارک راته وويل چي دادحسين اودده دملگريو وينه ده چي ترنن وځي پوري مي راټولوله ،

حضرت عمار فرمايلي دي چي موږ چي معلو مات وکړ نوپه هم هغه ورځ حضرت امام حسين په شهادت رسيدلي وو.

رواه احمد وتفرد به واسناده قوي.

پنځم : له حضرت علي بن زيد بن جدعان څخه روايت دي چي حضرت بن عباس له خوب څخه راويښ سو نو(انا لله وانا اليه راجعون) يې ووايو اووي ويل چي قسم په خدائ دى چي حسين شهيد کړسوي دى ، نودده ملگروورته وويل چي له څه وجهي دي دا وويل ، نوده مبارک ورته وفرمايل چي مارسلو الله صلى الله عليه وسلم په خوب وليدى چي له وينو څخه ډکه ښيښه ورسره وه اووماته يې وويل چي ايا! ته عالم سوي يې پردي باندي چي له ما څخه وروسته څما امت څه کړيدى حسين يې قتل کړ اودادده اودده دملگريو وينه ده چي والله جل جلاله ته يې عرضه وم ، بيا چي دوى معلومات وکړ په هغه ټيم امام حسين شهيد سوئ وو

رواه ابن ابى الدنيا كذا في البداية والنهاية.

شپږم : له حضرت ابن عباس څخه روايت دى چي الله پاک و حضرت محمد صلى الله عليه وسلم ته وحي وکړه چي ما دحضرت يحي بن ذكريا په سبب چي کله دي گمراهانو شهيد کړ اويا زره انسانان په قتل ورسول ، اودحسين په سبب به دوه واره اويا زره انسانان په قتل رسوم.

رواه الخطيب كذا في البداية والنهاية.

له حضرت ام سلمې څخه روايت دى چي دي مبارکي فرمايلي دي چي ما له پيرانانوڅخه واوريدل چي پرامام حسين باندي يې ژړل او پرده مبارک باندي يې نوحه کوله او هم دارنگه له جنيانو څخه دغه بيتونه ما و اوريدل چي دوى ويل.

ايها القاتلون جهلا حسينا ابشرو بالعذاب والتنكيل

كل اهل السماء يدعوا عليكم ونبي ومرسل وقبيل

قدلعتنم على لسانی ابن داود وموسی وصاحب الانجیل

کذا فی البدایة والنهاية لابن الکثیر .

مولانا حسین واعظ کاشفی په روضۃ الشهداء کنبی ذکر کریدی چي پنځه واره دخدای جل جلاله له لوري ورسول
عليه السلام ته دامام حسین له شهادت څخه خبر ورکړه سویده.

والسلام ومن الله التوفيق

محترم مورو نو! په دي برخه كښي په دي باره كښي شرعي معلومات دركوم چي دامام حسين اود عبد الله ابن زبير رضي الله عنهما قيامه په مقابل كښي ديزيد اود دوى دواړو مخالفت له يزيد سره ترداسي حده پوري چي اخراي يې هغه سي سوچي هرچاته معلوم دى او په بله برخه كښي به يې انشاء الله تفصيل هم راسي شرعي حكم څه ؤ په دي ارتباط و تفصيل ته ځير سي.

صاحب د نبراس په نبراس كښي چي د شرح عقائد ډيره معتبره شرحه ده په پنځه سوه څلوېښتمه صفحه كښي داسي فرمايلي دي (وهنا بحث من الاشكالات القوية وهوان الحسين بن علي رضي الله عنهما خرج على يزيد مع ان معاوية رضي الله عنه نصبه وبايعه الصحابة)

ترجمه : له قوي سوالو څخه دلته يو سوال دادى چي حضرت معاوية يزيد دخلافت لپاره وټاكى.

اوصحابه وو بيعت ورسره وكړ، سره له دي امام حسين پرده باندي خروج وكړ، اودده په مقابل كښي ودريدى، بيا صاحب د نبراس د علماووله طرفه ددي مختلف جوابونه ذكر كړيدي چي په هغوى كښي يې ځيني ضعيف هم بللي دي.

اول جواب په دي ډول دى.

(واجب بان وجوب طاعة هذا الشقي علي بضعة النبي صلي الله عليه وسلم غير معقول)

اودوهم جواب يې په دي ډول ذكر كړيدى چي دامام حسين رضي الله تعالى عنه اجتهاد دافصله وكړه چي ديزيد خلافت صحيح نه دى ځكه چي امام حسن رضي الله عنه چي كله ومعاويه ته خلافت ورتسليموى نو پر حضرت معاويه باندي يې دشرط كښيښودى چي دي به دمرگ په وخت كښي وځپل اولاد ته خلافت نه سپاري بلكي واهل شوى ته به يې پرېږدي، پاته سوه داخبره چي ځيني صحابه وو لكه عبد الله بن عمر له مخالفت څخه ديزيد خلك منعه كول نو دا دوى اجتهاد ؤ اوامام حسين په خپله ځان ته مجتهد ؤ اوديوه مجتهد حكم پر بل مجتهد باندي نه لازمېږي.

دريم جواب يې په دي ډول وركړيدى چي حضرت امام حسين ديزيد و طرفدارانوته وويل چي ماويزيد ته ورولى چي زه بيعت ورسره وكړم نو ديزيد طرفدارانو له دي څخه منعه وكړه اوود ته يې وويل چي ته بله چاره نلري بي له دي چي قتل سي.

څلورم جواب يې په دي ډول وركړيدى چي ښايې چي امام حسين ته دي ديزيد كفر په ثبوت رسيدلي وي او پر امام دمسلمانانو باندي خو خروج ترهغه پوري ممنوع دى چي له ده څخه كفر نه وي صادرسوي، اوله يزيد څخه داسي شعرونه هم رانقل سويدي چي دده پر كفر باندي دلالت كوي چي له جملي دهغوى څخه يوشعردادى چي دشرايو په باره كښي يې ويلي دى چي.

فان حرمت يوماً على دين أحمد فخذها على دين مسيح ابن مريم.

اودارنگه په هغه ورځ چي دحضرت امام حسين سرمبارک يې وده مردودته راوړئ، نوده يوڅوشعرونه وويل چي ده هغوی له جملي يوبيت په دي ډول ؤ.

لست من حذف ان لم انتقم من بني احمد ما كان فعل.

مولانا بحر العلوم په شرحه دمسلم الثبوت کښي ذکر کړيدي (ان يزيد كان من اخبث الناس وكان بعيد بمراحل من الامامة بل شك في ايمانه ځذله الله.

پنځم جواب يې په دي ډول ورکړيدئ چي يزيد چي خليفه کيدئ لا فاسق ؤ نوپه دي وجه دده دخلافت انعقاد صحت نه درلودئ يعني لکه چي دجمهورو علماوودا قول دئ ماسوی له احنافو.

صاحب داعلاء السنن داعلاء السنن په دوولسم جلد شپړسوه اواتلسمه صفحه کښي په دي اړه داسي ذکر کړيدي (وحجة الجمهور ان قيامهم ليس بمجرد الفسق بل لما غير من الشرع وظاهر من الكفر.

يعني دجمهورو علماوودليل دادئ چي دامام حسين اودابن زبير اودمديني دخلگودريدل په مقابل کښي دبنی اميه اوديزيد اودارنگه دتابعينو ديولوی جماعت اودصدراول خروج پرحجاج بن يوسف باندي خالي ددوی دفسق په وجه نه وو بلکي په دي وجه ؤ چي دغو ظالمانوپه شرعي احکامو کښي تغير کړئ ؤ اوکفرورخنه ښکاره سوئ ؤ.

اوهمدارنگه صاحب داعلاء السنن په مذکوره صفحه کښي ذکر کړيدي.

الاثمة الذين خرجو على يزيد والحجاج لعلمهم ظنوا من انفسهم القدرة على خلعهما لكثرة من بايعهم على ذلك فقد بايع على يد مسلم بن عقيل للامام حسين بن علي عدد كثير من اهل كوفه تزيد عدتهم على اربعين الفا. وقد ورد في الحديث

❖ لن يغلب اثنا عشر الفا من قلة اذا اجتمعت كلمتهم ❖ وسئل مالك افيسعنا التخلف عن مجاهدة من بدل الاحكام؟ فقال: ان كان معك اثنا عشر الفا مثلك لم يسعك التخلف، والا فأنت في سعة منه كما قدمناه في باب الفرار من الزحف، فلم يكن خروجهم خلاف الأجماع ولا خلاف السنة، ولكن أوتوا من قبل اصحابهم، فلم يكونوا كما ظنوا الا مأمولوا لم تكن كلمتهم مجتمعة ولا همتهم متحدة، ولم يكونوا صادقين فيما أظهروا من الحب لأهل البيت والعزم على الجهاد في الله واقامة دعائم الاسلام كما لا يخفي على من مارس التاريخ ووقف على سيرة الشيعة من اهل الكوفة وغيرهم، فالمكرشعارهم والغدر دثارهم والله الموفق.

هم دارنگه صاحب داعلاء السنن په شپړسوه يوويشتمه صفحه کښي ليکلي دي (لا ينبغي لمسلم ان يحط على من خرج من السلف الصالح من العترة وغيرهم على ائمة الجور فانهم فعلوا ذلك باجتهاد منهم وهم اتقى لله واطوع

لسنة رسول الله من جماعة ممن جاء بعدهم من اهل العلم ولقد افرط بعض اهل العلم كالكراميه ومن وافقهم حتى حكموا بان الحسين السبط رضي الله عنه وارضاه باغ على يزيد بن معاوية فيالله العجب من مقالاتٍ تقشعِر منها الجلود ويتصدع من سماعها كل جلود . هكذا في نيل الاوطار عن الفتح ٨٤/٧

خلاصه دمطلب داده چي خروج دامام حسين پريزيد باندي برحق و او يزيد پرباطل باندي و ، لکه چي ديزيد په بيان کښي اودده دقبائحو په تفصيل کښي به انشاء الله نورهم ددي خبري وضاحت درته وکړ سي . والسلام و من الله التوفيق

د حضرت امام حسين (رضي الله تعالى عنه) د شهادت بيان

محترمو مسلمانانو! د کربلا د شهيدانو، خصوصاً د حضرت امام حسين (رضي الله عنهم) د شهادت بيان چي په هر مسلمان کښي زړه ټوټه ټوټه کوي او هر عاقل انسان مدهوش گرځوي او په عقل حيرانونکي حيرانتياکي يې اچوي، په مفصل ډول و ډير زيات وخت ته ضرورت لري، او انشاءالله که له ما سره الهي توفيق په وروسته کښي ملگيري وکړه نو ددې حالاتو او واقعاتو بيان به له ❖ من ❖ څخه تر ❖ الی ❖، ټکي په ټکي وکړم، او دارنگه به د يزидيانو بې شرمه اقدامات او د يزیديانو ټول متمردين به نام په نام سره ددوی له خباثتو بيان کړم.

خو په دې سلسله کښي چي اوس موږ راروانه کړېده د الأهم فالأهم ذکر او بيان په مختصر ډول درته کوم.

محترمو! د حضرت امام حسين (رضي الله عنه) او دده د خاندان او دده د ملگرو چي کله له يزید سره مقابله شروع سوه او جنگ پيل سو نو په جريان کښ د جنگ اخير حال ودغي اندازې ته راورسيدئ چي د حضرت علي ❖ اصغر ❖ په شمول ۷۲ نفره د حضرت امام حسين (رض) له خاندان او ملگرو څخه په شهادت ورسيدل، او يوازي حضرت امام حسين، امام زين العابدين او دده مبارک د اهل بيت ښځي پاته سولې.

حضرت امام حسين په دغه حالت کښي له خپله مبارکه زړه څخه (چي له سوز او درده څخه ډک ؤ) يوه ❖ آه ❖ تر خوله راوايستله او ددې توان په ده مبارک کښي ختم سو چي له ژړا څخه خپل ځان په قابو کښي راولي، لکه چي يوه شاعر ددغه حالت انعکاس په دغو بيتو کښي کړی دی:

اې دريغا! دیده انصاف گر بینا بودي سبط پیغمبر (ص) چرا در کربلا تنها بودي

بر غریبي حسین درد او بگریستی حضرت ختم النبیین گر دران صحرا بودي

کئ توانستی کشیدن تیغ در رویش کسی گر علي مرتضی با ذوالفقار آن جا بودي

فاطمه از حسرت و اندوه آن لب تشنگان جامه بر تن چاک کردی گر دران غوغا بودي

گر حسن بودي دران صحراي پر کرب و بلا از غم و سوزي برادر واله و شیدا بودي.

راويانو ذکر کړيدي چي حضرت امام زين العابدين چي کله د خپل کور مېنه له جنگياليو څخه خالي وليدله او يوازي له خپل ځان او له حضرت امام حسين څخه يې بل څوک په نظر کي ورنغی، نو سره له دې چي دې مبارک ډير بيمار هم ؤ له خيمې څخه دباندې راووتی او له ناجورۍ څخه يې ټول مبارک بدن رپرديدی او د يزیديانو ❖ مردودينو ❖ پر طرف د جنگ و ميدان ته روان سو، دده مبارک پلار حضرت امام حسين چي کله پر ده باندي سترگي ولگيدلې

چي د جنگ و میدان ته روان دی ، نو په ډیر تلوار د شا له خوا پسي ورغلی او ږغ یې پر وکړ چي اې بچیه ! بیرته راوگرځه ؛ ځکه چي دا یو ته راپاته یې او ستا په سبب به ځما نسل باقي پاته کیږي او ته به د اهل بیت د ټولو امامانو پلار یې او تا زه د خپل ځان وصي گرځوم او دغه ښځي ټولي به ستا په سایه کښي ساتلي کیږي ، او هغه مخفي علمونه چي تنها او یوازي د اهل بیتو الله (جل جلاله) نصیب کړيدي هغه به هم وتاته په میراث پاتیږي .

وروسته یې حضرت امام زین العابدین بیرته و خیمې ته راوستی او په تقوی او په طلب د رضا د الله تعالی سره یې وده ته وصیت وکړ ، او وروسته یې و خپلي مبارکي بي بي ❖ شاربانو❖ ته وفرمایلي چي زما د جنگ اسلحه راکړه ؛ ځکه چي د ټولو ملگریو نوبت تیر سو او په شهادت ورسیدل او اوس د یزیدیانو مقابله تنها و ماته راپاته سوه ، یو شاعر په دې ارتباط داسي فرمایلي دي :

اینک آمد نوبت من الوداع الوداع اې عترت من ! الوداع

دمبدم خواهید چون ابر بهار گریه کرد از حسرت من الوداع

زود دلهايي شما خواهد شدن سوز ناک از فرقت من الوداع

وروسته حضرت امام حسين خپله مصري مبارکه چوپانه واغوستله او د سرور کائنات حضرت محمد (صلوات الله تعالی عليه) مبارکه لنگوټه یې پر سر کړه ، او د حضرت سیدالشهداء حمزه (رضي الله عنه) سپر او د حضرت علي (کرم الله وجهه) ذوالفقار یې ورسره واخستی ، او پر خپل آس باندي (چي ذوالجنان ورته ويل کيدئ) سپور سو او د جنگ د میدان قصد یې وکړ .

کله چي دى مبارک روان سو ، نو د اهل بیت ټولي ښځي د شا له خوا پسي رواني سوې او د چغو او بغارو په حالت کښي یې وده مبارک ته وويل چي اې حسینه ! موږ و چاته پریږدې او و چاته مو سپارې ؟

حضرت امام حسين ورته وفرمایلي چي بیرته وگرځی ! تاسي پر الله (جل مجده) باندي سپارم او الله (عز وجل) ځما او ستاسي په ټولو مهماتو کښي وکیل او کارساز دی ، و کفی بالله وکیلا .

کله چي امام حسين د جنگ و میدان ته ورورسیدئ نو و یزیدیانو ❖ مردودانو❖ تې اول وار په خطاب کښي یو څو عربي شعرونه وويل ، چي په فارسي ژبه کښي یې یوه شاعر په فارسي شعرو سره په دې ډول ترجمه کړېده :

جد من خیرالوری فاضل ترین انبیاء است آفتاب ، اوج عزت شمع جمع اصفیاء است

منقبتهايي پدر گر برشمارم دور نیست در درج لافتا و بدر برج هل اتی است

مادرم خیرالنساء پرزند خاص مصطفی بر کمال او کلام : بضعة مني گواه است

وز برادر گر بپرسی هست شاهداین حسن آن که سبط مصطفی و نور چشم مرتضی است

هست عمم جعفر طيار که اندر باغ خلد دائمن پرواز او تا آشیان کبریا است
 حمزه سَرخيلي شهيدان باشدم عم پدر اين چنين اصل و نسب در جمله عالم که را است ؟
 ای ستمگاران سنگين دل که اخلاق شما بې وفائي و نفاق و حيله و جور و جفا است
 جمله پرزدان و خويشان و عزيزان مرا قتل کردید اين چه آئين است و اين طغيان که را است ؟
 وين زمان بهر هلاک مَن کمر بر بسته اید کشتن من در کدامين مذهب و ملت روا است ؟
 تشنه لب رفتند ياران من از پی روم در قيامت حضرت حق حاکم ما و شما است.

حاصل دادی چي دمخه ترشروع جنگ او په جريان کښي جنگ په مختلفو وارو حضرت امام حسين ويزيديانو ته
 له فصاحت او بلاغت څخه ډکي دوعظ او نصيحت ويناوي وکړې ،مگر خوددوی بدبختانو، ماده فرستانو اودين
 فروشانو په زړو کښي بې هيڅ اثرونکې .

نورالائمة ❖ له امام جاورالله څخه روايت کړی دی چي کله حضرت امام حسين قصد جنگ او د حملې پر يزيديانو
 مردودانو باندي وکړ ناڅاپه يو قسم گرد او غبار پيدا سو چي په نتيجه کښي يې داسي حالت رامنځته سو چي يوه
 سړي بل سړی نسوای ليدلای ، له دغه حالت سره پيوسته يو هيبتناک شخص ښکاره سو چي پر يوه مرکب باندي
 ناست ؤ او په دغو الفاظو سره يې پر حضرت حسين باندي سلام ووايه :

السلام عليك و على جدك و على ابيك و على أمك !

امام حسين ورته وفرمايل چي ته څوک يې ؟

ده ورته وويل چي اې د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بچيه ! زه د پيرانانو سردار يم ، اجازه راکړه چي خپل فوج
 پر دغو مردودانو باندي په حمله کولو سره امر کړم ، بيت :

دوستان را شاد گردانم بتوفيق خدای وين ستمگاران سرکښ را در اندازم ز پای

دغه رئيس د پيرانانو ❖ زعفر ❖ نوميدی ، حضرت حسين اجازه ورنکړه او ورته وې ويل:

جزاک الله خيراً يا زعفر !

لنډه دا چي په يواځي سر امام حسين ډير کرته له يزيديانو سره وجنگيدی او بيا به يو ځل و خپل اهل بيت ته ورغلئ
 ، اخير يوه ظالم دی مبارک پر تندي مبارک باندي په غشي ووستی ، ده مبارک غشی له تندي څخه راکش کړ او
 وينه بې پر سر او مخ باندي موبله او داسي بې ويل چي و حضرت محمد رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ته به په
 دغه حال کښي ورځم.

دده مبارک مخ د یزیدیانوپه نیزو ، غشو او تیغ ۷۲ ځایه زخمي سو ، بیت :

سهل کاري نیست خون آل احمد(ص) ریختن خاک غم بر فرق پرزند محمد(ص) بیختن

اخیر امام حسین د ډیرو زخمو او د بدن د سختي کمزورۍ په وجه پر ځمکه باندي وغورځیدئ ، ټوله مخکه په لږزه کښي راغله او د اسمانو له طرفه څخه چغې او بغاري راپورته سولې ، په دغه حال کښي دوه نامردان چي تیغ او برچه یې په لاس کښي وه او هر یوه ددې کونښن کاوه چي د حضرت امام حسین (رضي الله عنه) سر مبارک پري کړي چي ددې په بدل کښي بیا د ❖ عبید الله بن زیاد❖ او د یزید ❖ علیه اللعنة❖ له طرفه شاباسی ، بخششي او انعام وگتي .

په دغو دوو نفرو کي یو ❖ سنان بن انس❖ او بل ❖ شمر بن ذی الجوشن❖ نومیدئ ، خو په دوی کښي شمر ❖ ملعون❖ تر سنان مخکي سو او د امام حسین پر سینه باندي کښینستئ ، حضرت حسین (رض) سترگي مبارکي روڼي کړې او وشمړ ❖ ملعون❖ ته یې وکتل او ورته وې ویل چي ته څوک یې ؟

ده ورته وویل چي زه شمر بن ذی الجوشن یم !

امام حسین ورته وفرمایل چي ته خپل مخ راته لوڅ کړه ! شمر چي مخ ورته لوڅ کړ غاښونه یې د خنزیر په ډول له خولې څخه راوتلي وه ، امام حسین ورته وفرمایل چي دا یوه نښانه خو صحیح سوه ، بیا یې ورته وویل چي ته دي سینه هم راته لوڅه کړه ! شمر چي سینه لوڅه کړه نو پر سینه باندي یې د برص او پیس یو قسم داغ ؤ ، امام حسین وفرمایل چي دا نښانه هم صحیح سوه ، نن شپه ما رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په خوب ولیدئ او راته وې ویل چي صبا به د ما پښین د لمانځه پر ټیم ته له ماسره یو ځای کیږي ، او قتلونکئ ستا به داسي څوک وي چي ته ورته وگورې غاښونه بې د خنزیر وي او پر سینه باندي بې د پیس داغ وي .

بیا یې و شمړ ❖ ملعون❖ ته وویل چي شمره دغه کومه ورځ ده ؟ هغه ورته وویل چي د جمعي او عاشوراء ورځ ده .

بیا یې ورته وویل چي دا کوم ساعت دی ؟ شمر ورته وویل چي دا د جمعي د لمانځه د خطبې وخت دی ، نو امام حسین ورته وفرمایل چي په دغه ساعت کښي خطیبان د امت د نیکه ځما سربیره پر ممبرو باندي خطبې وايي او ځما د نیکه صفتونه کوي او ته له ما سره دا معامله کوې ، اې شمره ! حضرت رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خپل مبارک مخ ځما پر سینه او ځیگر باندي ایښئ دی او ته اوس پر هغه ځای باندي ځما د قتل لپاره ناست یې او رسول الله زه په دغه حلق مچ کړئ یم او ته اوس غواړې چي ځما هغه حلق راپرې کړې ، او په دغه حال کي زه اوس د حضرت زکریا (ع) روح و خپل راسته طرف ته او د حضرت یحیی (ع) روح و خپل چپه طرف ته وینم ، اې شمره ! دوني قدر ما پرېږده چي پر لمانځه باندي کښینم بیا چي څه دي زړه غواړي هغه وکړه .

بيا شمر (ملعون) ورځخه ليري سو او حضرت امام حسين په لمانځه شروع وکړه ، کله چي امام حسين پر سجده باندي سو نو شمر (ملعون) دده مبارک سر ورپرې کړ .

په دې وخت کښي په هوا کښي پرشته گانو او د کربلا په ټولو طرفو کښي جنيانو چغاري او بغاري شروع کړې ، مخکۀ د الهي غضب په وجه په حرکت کښي راغله ، د هوا په مرغانو کښي چغي گډي سوې ، ماهيانو له دريابو څخه ځانونه راوايستل او پر مخکۀ باندي تپيدل ، په دريابو کښي غتي ځاپو گاني او موجونه پيدا سول ، له غرو څخه د غم او درد اوازونه اوريدل کيدل ، چي يوه شاعر دغه ټول په دې ډول تعبير کړيدي :

اندرين غم نه همين ارض و سما بگريستند که اهل عالم از ثريا تا ثرى بگريستند

آفتاب و ماه و عرش و کرسی و لوح و قلم درغم شاه شهيد کربلا بگريستند

در هوايي آن لب محروم از آب فـرات ماه اندر آب و مرغان در هوا بگريستند

او لياۀ گشتند بهر مرتضی زاري کنان انبياء بر اتفاق مصطفی بگريستند

در قصور جنت الفردوس حوران سر بسر از برايي خاطر خيرالنساء بگريستند.

يو سړئ له هغو مردودانو څخه چي د حضرت امام حسين سر يې و شام ته وړئ (چي ټول پنځوس نفره وه) قصه کوي چي موږ به په دې سفر کښي د امام حسين سر په منځ کښي کښيښوؤ او او بيا به دغو ملگرو ځما شراب چښل ، زه به يو څه گوښه کښيښستم او پټ به مي پر دغه خپل شقاوت او بدبختي باندي ژړل ، يوه شپه دغه ځما ملعون او مردود ملگري د شرابو له چښلو څخه وروسته بیده سول او زه نسوم بیده ، ناڅاپه مي اواز او ژړا واوريدله او هيڅ سړئ مي نه ليدئ چي اسمان ته مي وکتل يوه دروازه د اسمان خلاصه سوه او يوه نوراني خيمه راکښته سوه ، د امام حسين دسر پر برابر په هوا کښي ودريدله او درې نفره راکښته سول او د امام حسين د سر زيارت يې وکړ ، يو سړئ چئ شنه کالي يې اغوستي وو او سپينه لنگوټه يې پر سر وه ځما وسر ته ولاړ ؤ ، ما له هغه څخه پوښتنه وکړه چي دا څوک دي ؟

ده راته وويل چي دا يو جبرئيل او بل ميکائيل او دريم اسرافيل (عليهم السلام) دئ.

بيا جبريل (ع) و دغي خيمې ته ورغلئ او وې ويل چي : يا صفي الله ! راکښته سه !

نو حضرت آدم ، حرت شيث او حضرت اديس (عليهم السلام) راکښته سول او د امام حسين دسر زيارت يې وکړ ،

بيا جبريل (ع) و خيمې ته ورغلئ او وې ويل چي : يا نجي الله ! راکښته سه !

نو حضرت نوح او سام بن نوح راکښته سول او د حضرت حسين د سر مبارک زيارت يې وکړ ، بيا جبرئيل وويل چي

: يا خليل الله ! راکښته سه !

نو حضرت ابراهيم ، اسماعيل او اسحق (عليهم السلام) راکښته سول ، بيا يې وويل چي : يا کلیم الله ! راکښته سه !

نو حضرت موسی او هارون (عليهم السلام) راکښته سول ، بيا يې وويل چي ياروخ الله ! راکښته سه

نو حضرت عیسی او شمعون (عليهم السلام) راکښته سول ، بيا يې وويل چي يا حبيب الله ! راکښته سه!

نو حضرت رسول اکرم محمد مصطفی (صلی الله علیه وسلم) سره له صحابه کرامو ، علي ، حسن ، حمزه او جعفر طيار (رضي الله عنهم) راکښته سول او د حضرت امام حسين د سر مبارک زیارت يې وکړ .

په دې اړه نور بيا...

محترمو مسلمانانو ! په دې برخه کښي د حضرت امام حسين (رض) د قیامي ، په مقابل کي د یزید مردود دشرعي حکم په اړه بیان درته کوم ، خو تر دې له مخه د حضرت امام حسين د قبر او دده د سر مبارک په اړه څه بیانوم .

قبر د امام حسين (رضي الله عنه) :

ابن کثير په ﴿البداية والنهاية﴾ ج ۸ ص ۶۰۱ کښي ذکر کړيدي :

و أما قبر الحسين (رض) فقد اشتهر عند كثير من المتأخرين أنه في مشهد علي ، بمكانٍ منَ الطف عندَ نهرِ كربلا ، فيقالُ إنَّ ذاكَ المشهدَ مبني على قبره فالله أعلم .

همدارنگه ده ذکر کړيدي چي ابن جرير وغيره ويلي دي چي د حضرت امام حسين د قتلیدلو ځای نامعلومه سوي دی او وهيچا ته په دې باره کښي د تعین کوم دلیل نسته ، او ابو نعیم فضل بن دکین به پر هر هغه چا باندي انکار کاوی چي هغه به ویل چي ما ته د حسين قبر رامعلوم دی ، او په دې باره کښي ځيني نور قولونه هم سته .

د حضرت حسين (رضي الله عنه) سر مبارک :

ابن کثير په دې باره کښي داسي ذکر کړيدي چي د اهل تاریخ او د اهل سير په نزد دا خبره مشهوره ده چي دده مبارک سر ابن زیاد و یزید بن معاويه ته ورولیږي ، بيا په دې اړه علماوو اختلاف کړی دی چي د حضرت امام حسين سر مبارک بيا په کوم ځای کښي ښخ کړسو ، يو قول دادی چي یزید د امام حسين سر مبارک و عمرو بن سعد ته (چي د مدینې منورې والي ؤ د یزید له طرفه) ولیږي بيا عمرو دده سر مبارک په بقیع کښي د فاطمة الزهراء له قبره سره نژدې ښخ کړ .

او بل قول دادی چي سر مبارک دده د یزید بن معاويه په خزانه کښي پروت ؤ ، بيا د یزید له مرگ څخه وروسته دده سر مبارک په کفن کښي داخل کړ سو او په داخل کښي د ﴿بابُ الفرادیس﴾ د ښار د دمشق ښخ کړسو چي اوس هغه ځای په مسجد الرأس سره شهرت لري .

او ابن عساکر په خپل تاریخ کښي ذکر کړيدي چي کله چي د امام حسين سر د يزید په حضور کښي کښودل سو نو ده ملعون د ابن زُبَري دغه شعر ووايه :

لَيْتَ اشياخي بَبَدِرٍ شَهِدُوا جَزَعَ الْخَزْرَجِ مِنْ وَقَعِ الْأَصْلِ

بيا يې دده مبارک سر درې ورځي په دَمَشَق کي راځړولئ ، بيا يې د اسلحو په خزانو کښي کښودئ تر څو چي بيا سليمان بن عبدالملک په خپل دور کښي کفن ورکړ او خوشبويي يې پر ولگوله او د جنازې لمونځ يې باندي ادا کړ او د مسلمانانو په مقبره کښي يې ښخ کړ .

او يو قول داسي هم راغلئ دئ چي په ٦٦٠ سنه کښي د امام حسين سر مبارک و مصر ته يووړل سو او بيا زيارت پر جوړ کړ سو چي په **❖ تاج الحسين ❖** سره مشهور دئ ، خو دا قول صحيح ندئ (البداية والنهاية) .

خو دلته په يوه بله مسئله هم سر خلاصول پکار دي هغه دا چي د امام حسين د قتل په وجه غمگيني او پريشاني کول په چوکاټ کښي د حدودو د شريعت شرعاً څه حکم لري ؟

ابن کثير په **❖ البداية والنهاية ❖** ج ٨ ص ٦٠٠ کښي داسي ويلي دي :

فكل مسلم ينبغي له أن يحزنه قتله رضي الله عنه فإنه من سادات المسلمين و علماء الصحابة و ابن بنت رسول الله التي هي أفضل بناته ، وقد كان عابداً و شجاعاً و سخياً و لكن لا يحسن ما يفعلهُ الشيعة من اظهار الجزع والحرزن الذي لعل أكثره تسنن و رياء .

يعني : نو هر مسلمان ته دا ښايي چي د امام حسين په شهادت غمجن سي ؛ ځکه چي دئ د مسلمانانو له سردارانو څخه ؤ او له علماوو د صحابه و څخه ؤ او د رسول (صلى الله عليه وسلم) د هغي لور ځوی ؤ چي تر ټولو لونیو پر ده مبارک باندي گرانه وه ، او عابد ، شجاع او سخي ؤ ، مگر خو هغه ډول کارونه ښه ندي کوم چي شيعه گان يې کوي .

صاحب د تفسير حسيني په **❖ روضة الشهداء ❖** کښي داسي مضمون ذکر کړئ دئ چي پر دې باندي دلالت کوي چي د عاشوراء او د محرم په لسو ورځو کښي د امام حسين په وجه غم او پريشاني د ډير اجر او برکت سبب گرځي .

خبردارئ :

محترمو ! دلسمي برخي بيان چي د شهادت د امام حسين تير سوئ دئ مکمل له **❖ روضة الشهداء ❖** څخه مأخوذ سوئ دئ

د یزید بن معاویه قبائح او پر ده باندي د لعنت ویلو شرعي حکم

بسمه تعالی !!

محترمو مسلمانانو! په دې برخه کېني د یزید په باب ځینې اهم او ضروري داسي تفصیلات درته ذکر کوم چي د اهل السنه والجماعت له عقیدې سره موافق او د اهل السنه د علماؤ له معتبرو کتابو څخه مأخوذ دي .

یزید په ۲۵هـ او چا ویلي دي چي په ۲۶هـ او چا ویلي دي چي په ۲۸هـ کي پیدا سوئ دئ ، او له خپل پلار معاویه څخه وروسته یې درې کاله او یو څو میاشتي امارت کړئ دئ (کذا في جامع الأصول) .

کوم قبیح او ناروا کارونه چي یزید کول هغه په دې شرحه دي :

د شرابو چنبډ ، ارتکاب د زنا ، استحلل د محارمو ، د الله (جل جلاله) د بیتې بې ادبي کول ، د مسجد نبوي بې احترامی کول وغیرها (کذا في النبراس وحاشيته) .

خو دغه ټول کارونه دده و درو عقل حیرانونکو فسادو ته دده (العیاذ بالله) لکه عبادت داسي ښکاره کیږي:

اول : په کربلا کېني د حضرت امام حسین (رضي الله تعالی عنه) په شمول دده مبارک د کورنۍ او مخلصینو ۷۳ نفره په داسي ډول په شهادت رسول چي د کافر زړه یې هم نسي برداشتولای ، او بیا د امام حسین سر مبارک پریکول ، بیا دده و حضورته وروړل ، او یا دده مبارک سر د حلقې او مجلس په منځ کي چنبډ چا و خوا شراب ورته چنبډ لکه چي تفصیل یې په تیره برخه کېني تیر سوئ دئ .

دوهم : کله چي د مدینې منورې خلگ دده په مقابل کېني ودریدل ، نو ده و خپل فوج او عسکرو ته پر مدینه باندي د حملې کولو حکم ورکړ ، او دایې ورته وویل چي درې ورځي مدینه و تاسي ته حلاله ده ، هر څه چي په مدینه کېني کوی درته اجازه ده ، چي په نتیجه کېني یې ۱۰۰۰ ښځي د مدینې د اوسیدونکیو ددوی له زناکاری څخه حملداري سوې ، سره له دې چي په مدینه منوره کېني د أصحاب کرامو کورونه هم موجود ول .

دریم : د عبد الله ابن زبیر (رضي الله عنه) په مقابل کېني د الله (جل جلاله) پر حرم او کعبه شریفه باندي و خپل فوج ته حکم ورکول او بیا هغه تر سره کول (انظر البداية والنهاية ، تاريخ طبري وغيره) .

پر یزید باندي د لعنت ویلو د جواز په باب د علماوو او امامانو د اهل السنه والجماعت نظرونه :

محترمو ورو نو! په دې باره کېني د اهل السنه والجماعت د علماؤ نظرونه مختلف دي .

په خلاصه کښي چي په حنفي فقه کښي خورا معتمد کتاب دئ ، او دارنگه په احیاء العلوم کښي د امام حجة الإسلام ابو حامد غزالي داسي ذکر دي چي پر یزید باندي او دارنگه پر حجاج بن یوسف باندي لعنت ویل روا ندي ؛ ځکه چي نبي (صلی الله علیه وسلم) پر هغو خلکو باندي له لعنت ویلو څخه منع کړېده کوم چي لمونځونه کوي او له اهل قبلې څخه وي.

او ځينو علماوو د اهل السنه ، لکه امام ابن الجوزي ، امام أحمد بن حنبل ، قاضي ابو یعلی وغیره بیا په دې نظر دي چي علی الإطلاق پر یزید ❖ ملعون ❖ باندي لعنت ویل جائز دي .

امام ابن جوزي په دې باره کښي مستقل کتاب جوړ کړئ دئ او په دې نامه سره یې مسمی کړئ دئ : الرد علی المتعصب العنید المانع عن ذم یزید .

او امام أحمد بن حنبل (رح) بیا په دې آیت سره دلیل نیولئ دئ چي الله (عز وجل) فرمایلي دي :

فهل عسيتم إن توليتم أن تفسدوا في الأرض و تقطعوا أرحامكم اللئك الذين لعنهم الله .

او قاضي ابو یعلی په دې مبارک حدیث دلیل نیولئ دئ چي رسول (علیه الصلوة والسلام) فرمایلي دي :

مَنْ أَخَافَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ أَخَافَهُ اللَّهُ وَ عَلَيْهِ لعنة الله والملئكة و الناس اجمعين .

(انظر النبراس و لمزيد التفصيل البداية والنهاية ج ۸ .)

او علامة التفزازاني (رحمه الله تعالى) په شرح العقاید کښي د ❖ قول فیصل ❖ په ډول داسي فرمایلي دي :

و الحق أن الرضا یزید بقتل الحسين (رض) و استبشاره بذلك و إهانتة أهل بيت النبي (صلی الله علیه وسلم) مما تواتر معناه و إن كان تفاصيله احاداً ، فنحن لا نتوقف في شأنه بل نتوقف في إيمانه ، لعنة الله علیه و علی انصاره و علی أعوانه .

البته د احنافو د علماوو میلان و دې طرف ته دئ چي پر یزید باندي باید لعنت ونکړ سي ، لکه چي د خلاصې خبر درته ذکر سوه .

په ❖ رشید بیان ❖ کښي لا هم داسي راځي :

لعنت مکړه پر یزید چي له رفضه شي بعيد

صاحب د نبراس په ص ۵۵۴ کښي په دې اړه خورا په زړه پوري تحقیق کړئ دئ .

ابن تیمیة په خپله فتاوی کښي ذکر کړيدي چي د یزید په اړه خلگ درې ډلي دي : یوه ډله یې کافر بولي ، بله ډله یې فاسق او فاجر بولي او بله ډله یې تر حضرت أبوبکر هم بهتر بولي ، خو صحیح خبره داده چي د مابین په قول عمل وکړ سي .

(والسلام و من الله التوفيق ، و هذا اخير ما اردناه بمناسبة المحرم الحرام و شهداء كربلا ، ونسأل الله أجره و ثوابه وبركاته)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library